

Necessitats actuals i futures en matèria de dimensionament de professionals en pneumologia a Catalunya

Informe Final

Setembre de 2023

Amb el patrocini **Boehringer
Ingelheim**

Índex

1. Objectius i abast de l'informe	4
2. Metodologia	5
3. Anàlisi efectuat	7
3.1. Disponibilitat de respostes	7
3.2. Anàlisi i interpretació de resultats.....	7
3.3. Elaboració de conclusions i recomanacions.....	9
4. Abordatge de les malalties respiratòries a l'Atenció Hospitalària.....	10
5. Caracterització de la plantilla actual de pneumologia	13
5.1. Plantilla total de pneumòlegs	14
5.2. Plantilla total de metges segons la situació contractual.....	16
5.3. Plantilla total de metges segons la situació per sexe i edat.....	18
5.4. Plantilla total de residents	24
5.4.1. Perspectiva general	24
5.4.2. Estimació dels pneumòlegs necessaris en els propers 5 i 10 anys	30
6. Necessitats actuals i futures.....	32
6.1. Vacants de pneumologia.....	32
6.2. Motius que provoquen la falta de residents	33
6.3. Motius que provoquen la falta de professionals	34
6.4. Conseqüències de la falta de professionals	35
7. Reptes i actuacions.....	36
7.1. Reptes	36
7.2. Àmbits d'actuació.....	39
8. Conclusions	41
Annexes.....	43
Annex I. Bibliografia emprada.....	43
Annex II. Índex de figures i gràfics.....	45
Annex III. Enquesta	47

Coordinació tècnica:

Ignasi García Olivé: Tresorer de la Societat Catalana de Pneumologia (SOCAP).

Carmen Monasterio Ponsa: Presidenta de la Societat Catalana de Pneumologia (SOCAP).

Amb el patrocini: Boehringer Ingelheim (BI).

Suport tècnic: Crowe.

Professionals participants:

Dra. Eli Arellano. Parc Sanitari Sant Joan de Déu – Hospital General.

Dr. Ferran Eduard Barbé Illa. Hospital Universitari Arnau Vilanova de Lleida.

Dr. Enric Barbeta Sánchez. Hospital General de Granollers.

Dra. Concepción Cañete. Hospital de Sant Joan Despí Moisès Broggi i Hospital General de l'Hospitalet.

Dra. Silvia Fernández Serrano. Hospital Municipal de Badalona.

Dr. Jaume Ferrer Sancho. Hospital Universitari Vall d'Hebron.

Dr. Juan Manuel Gómez Iglesias. Fundació Hospital de l'Esperit Sant.

Dr. Salvador Hernández Flix. Hospital Universitari Sant Joan de Reus.

Dr. Daniel Huertas Almela. Consorci Sanitari Alt Penedès-Garraf.

Dra. Antonia Llunell Casanovas. Hospital de Terrassa.

Dra. Ester Lopez Cadena. Hospital de Viladecans.

Dr. Manuel Luján. Parc Taulí – Hospital de Sabadell.

Dr. Ramon Orriols. Hospital Santa Caterina i Hospital Universitari de Girona Dr. Josep Trueta.

Dra. María del Pilar Ortega Castillo. Hospital de Mataró.

Dr. Salvador Perelló. Hospital Universitari Joan XXIII de Tarragona.

Dr. Vicente Plaza Moral. Hospital de la Santa Creu i Sant Pau.

Dr. Diego Rodríguez Chiaradía. Hospital del Mar.

Dr. Antoni Rosell Gratacós. Hospital Universitari Germans Trias i Pujol.

Dr. Carles Sabadell Nieto. Hospital de Figueres.

Dra. Inmaculada Salvador. Hospital de Tortosa Verge de la Cinta.

Dra. Salud Santos Pérez. Hospital Universitari de Bellvitge.

Dr. José Sanz Santos. Hospital Universitari Mútua Terrassa.

Dr. Joan Serra Batlles. Hospital Universitari de Vic.

Dr. Oriol Sibila. Hospital Clínic i Provincial de Barcelona.

1. Objectius i abast de l'informe

La incidència i la prevalença de les **malalties respiratòries van en augment** per diferents causes, des d'ambientals (p.ex. contaminació atmosfèrica) al propi envelliment. Al 2020, les patologies respiratòries van ser la **quarta causa de mort**, per darrera dels tumors, les patologies cardiovasculars i la COVID [1]. Per tal d'abordar aquesta situació des de l'àmbit sanitari es presenten reptes que van des de l'equitat en l'accés en l'atenció a la necessitat d'incorporar professionals qualificats.

L'**objectiu principal** del present informe és **conèixer les necessitats per a l'abordatge de malalties respiratòries a Catalunya, posant especial èmfasi en la disponibilitat i el dimensionament de professionals especialitzats als hospitals de la xarxa hospitalària d'ús públic de Catalunya.**

L'**abast** del present informe aborda:

- La visió general de les malalties respiratòries a Catalunya, segons la informació epidemiològica disponible.
- La caracterització de la plantilla de professionals, tant a nivell de pneumòlegs com de residents de pneumologia.
- La identificació de les necessitats actuals i futures pel que fa als professionals de pneumologia de Catalunya (vacants, falta de residents, falta de professionals...).
- La determinació de reptes i actuacions en l'abordatge de malalties respiratòries a Catalunya, especialment en matèria de professionals especialitzats.

Aquest projecte ha comptat amb l'acompanyament i el patrocini de Boehringer Ingelheim (BI) i amb el suport tècnic de l'equip de *Healthcare & Life Sciences* de Crowe.

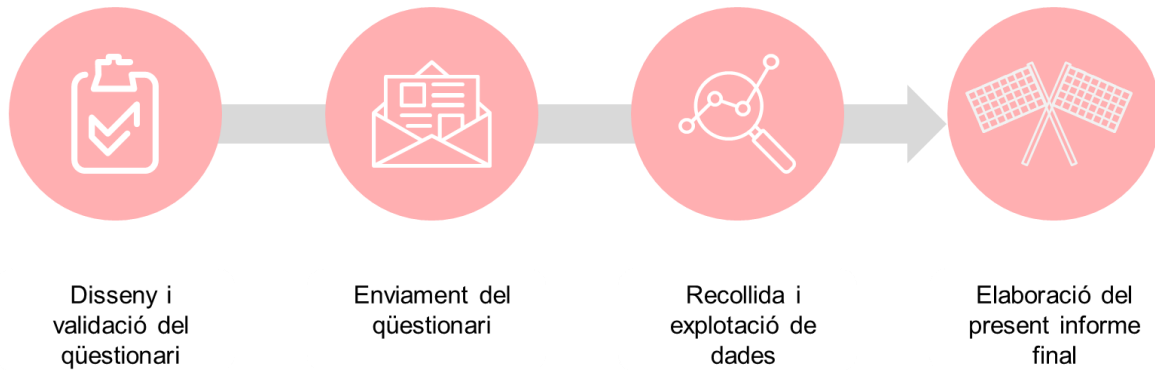

Amb més de 40.000 empleats i presència a 150 països, Crowe és la 8ª firma de serveis professionals a nivell mundial. L'equip de Healthcare & Life Sciences de Crowe Espanya compta amb més de 20 anys d'experiència assessorant múltiples i diversos stakeholders del sector salut

2. Metodologia

La **metodologia** emprada en la realització del present informe ha inclòs les següents activitats:

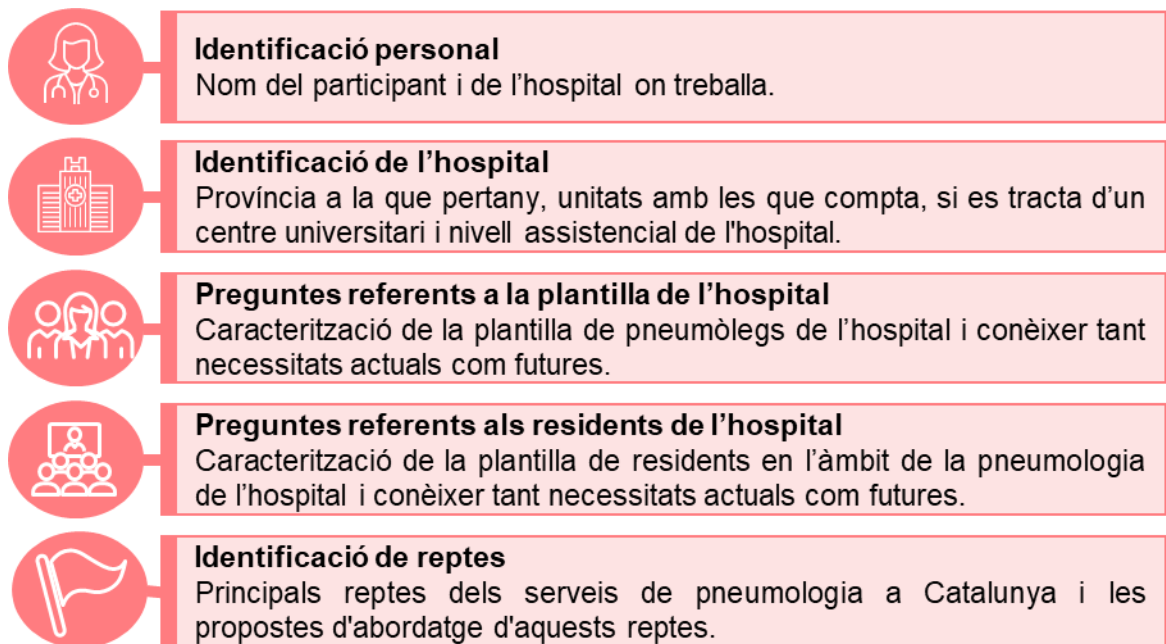
Figura 1. Principals tasques dutes a terme en la realització del projecte

Font: elaboració pròpia

- Invitació a 32 responsables de pneumologia dels hospitals de Catalunya per tal de conèixer de primera mà tota la informació relativa a la situació actual de l'atenció a les malalties respiratòries.
- Disseny d'un qüestionari a través de la plataforma de *Microsoft Forms* format per un total de 54 preguntes distribuïdes en 5 seccions:

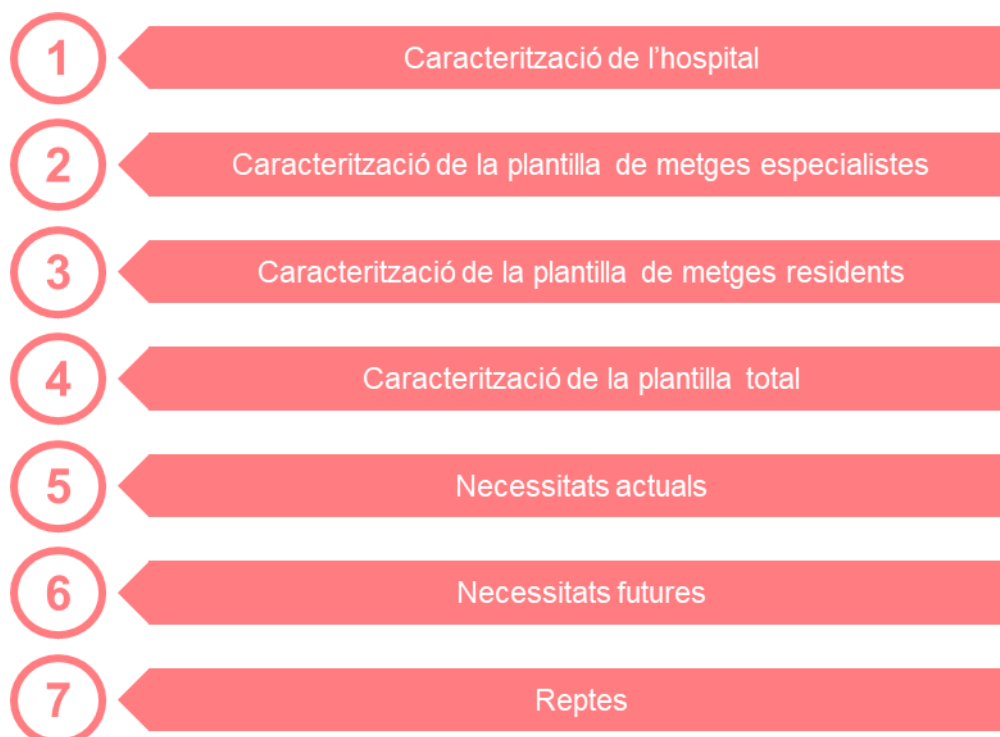
Figura 2. Descripció de les 5 seccions en les quals s'estructura el qüestionari

Font: elaboració pròpia

- Validació del qüestionari i posterior enviament per correu als 32 responsables de pneumologia dels hospitals de Catalunya per a la seva resposta.
- Anàlisi de les dades obtingudes en el qüestionari en base a les 26 respostes obtingudes dels centres hospitalaris catalans distribuïts entre les 4 províncies per identificar les necessitats actuals i futures en matèria de dimensionament de professionals de la pneumologia a Catalunya. Les dades tractades s'analitzen en 7 blocs:

Figura 3. Blocs d'anàlisi de les respostes al qüestionari

Font: elaboració pròpia

- Resolució d'incongruències detectades en les dades corresponents a les respostes del qüestionari durant l'anàlisi de resultats mitjançant una comunicació per correu amb els professionals corresponents.
- Recerca de bibliografia addicional per tal de complementar els resultats obtinguts en el qüestionari. A partir de l'accés a fonts d'informació addicionals de lliure accés (per exemple, Ministeri de Sanitat, INE, Generalitat de Catalunya, etc.).
- Elaboració del present informe final sobre les necessitats actuals i futures en matèria de dimensionament de professionals en pneumologia a Catalunya, així com la seva validació i realització d'ajustos definitius. Es recullen les principals dades analitzades en les respostes al qüestionari i la informació més rellevant obtinguda a partir de la recerca bibliogràfica.

3. Anàlisi efectuat

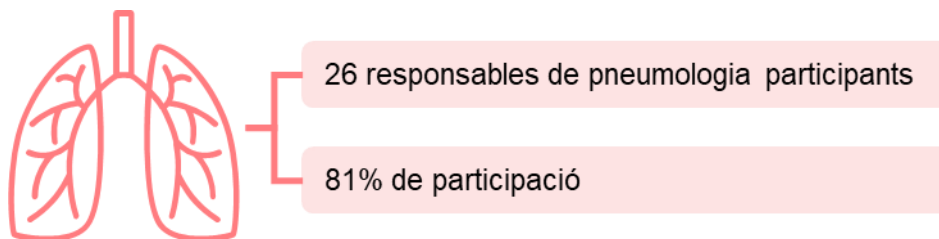
Es duu a terme l'**anàlisi** amb les respostes obtingudes per part dels diferents responsables de pneumologia dels hospitals de Catalunya participants. A partir de l'**exploració de les dades** obtingudes i de l'elaboració dels gràfics corresponents s'obté una visió més concisa sobre les necessitats actuals i futures en matèria de dimensionament de professionals en pneumologia a Catalunya.

En primer lloc, es realitza un **anàlisi quantitatiu** de les dades per obtenir estadístiques precises i objectives sobre les respostes dels enquestats. En segon lloc, es realitza un **anàlisi qualitatiu** de les dades per tal de comprendre millor les opinions dels enquestats. Finalment, s'extreuen un seguit de **conclusions i recomanacions** a partir de la interpretació dels resultats analitzats amb l'objectiu de transmetre les principals necessitats detectades per a l'abordatge de malalties respiratòries a Catalunya.

3.1. Disponibilitat de respostes

Dels **32 responsables de pneumologia** als quals s'envia el qüestionari es reben un total de **26 respostes** (participació del 81%). L'alta participació és indicativa d'un **interès elevat** entre els propis professionals en recolzar iniciatives que puguin ser de gran rellevància de cara a la **millora futura de la pneumologia a Catalunya**, i especialment a la part que afecta als professionals d'aquest sector.

Figura 4. Participació de responsables de pneumologia en el qüestionari

Font: elaboració pròpia

3.2. Anàlisi i interpretació de resultats

Tal i com s'ha esmentat anteriorment, les dades obtingudes en el qüestionari s'analitzen en funció de 7 blocs temàtics:

Figura 5. Detall dels blocs d'anàlisi de les respostes al qüestionari

1	Caracterització de l'hospital	Província, unitats amb les que compta, si es tracta d'un centre universitari i nivell assistencial de l'hospital.
2	Caracterització de la plantilla de metges	Plantilla de pneumòlegs total (situació contractual, sexe i rang d'edat) i previsions de jubilacions dels pròxims 10 anys.
3	Caracterització de la plantilla de residents	Places de residents de les que disposa l'hospital i les que estan ocupades.
4	Caracterització de la plantilla total	Dades totals de plantilla de l'hospital, incloent tant la plantilla de metges com de residents.
5	Necessitats actuals	Cobertura de les necessitats actuals en funció de la plantilla, necessitat d'incorporar noves places.
6	Necessitats futures	Barreres detallades a les respostes respecte a la falta de metges i residents en els hospitals.
7	Reptes	Principals reptes dels serveis de pneumologia a Catalunya i les propostes d'abordatge d'aquests reptes.

Font: elaboració pròpia

Les **plantilles total de pneumòlegs** dels 26 hospitals participants **es caracteritzen** en base als següents **paràmetres**:

- **Província:**
 - Barcelona.
 - Girona.
 - Tarragona.
 - Lleida.
- **Nivell assistencial:**
 - Terciari.
 - Segon nivell.
 - Comarcal.
- **Especialitat:**
 - Fixes.
 - Eventuals.
 - Guàrdies d'especialitat i a temps parcial.
- **Edat:**
 - Menors de 40 anys.
 - Entre 41 i 49 anys.
 - Entre 50 i 55 anys.
 - Entre 56 i 60 anys.
 - Majors de 60 anys.
- **Sexe:**
 - Femení.
 - Masculí.
- **Jubilacions:**
 - 2023-2027.
 - 2028-2032.

Les preguntes referents a **necessitats actuals, necessitats futures i reptes** s'analitzen detingudament en un **anàlisi principalment qualitatiu** de les respostes obertes del qüestionari, s'agrupen les principals temàtiques identificades i s'extreuen les idees més rellevants de cadascuna.

A partir de la **visió global de totes les dades** analitzades es duu a terme una **interpretació acurada dels resultats** tenint en compte l'objectiu principal del present informe, conèixer les necessitats per a l'abordatge de malalties respiratòries a Catalunya, amb especial èmfasi en

la disponibilitat i el dimensionament de professionals especialitzats als hospitals de la xarxa hospitalària d'ús públic de Catalunya.

3.3. Elaboració de conclusions i recomanacions

Amb l'explotació de les dades obtingudes s'extreuen les **principals necessitats transmeses per part dels professionals** participants en el qüestionari.

Considerant els **principals blocs temàtics** identificats mitjançant l'explotació dels resultats, es presenten les dades més significatives, així com també, les idees més rellevants corresponents a cada bloc. Tanmateix, es proposen un seguit de **recomanacions per tal d'abordar cada repte identificat** en relació a les necessitats actuals i futures per l'abordatge de les malalties respiratòries a Catalunya.

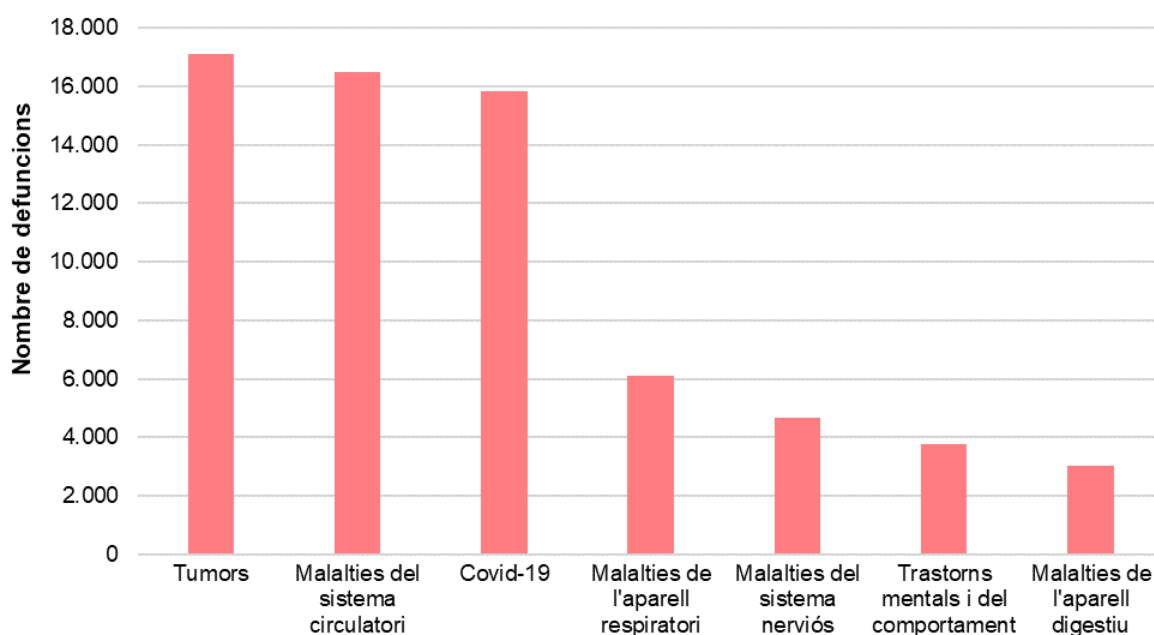
4. Abordatge de les malalties respiratòries a l'Atenció Hospitalària

Les malalties de l'aparell respiratori es troben entre les primeres causes de mort i són un dels principals reptes de salut de la nostra societat. **La incidència i la prevalença de les malalties respiratòries augmenten per diferents causes**, des d'ambientals (p.ex. contaminació atmosfèrica) al propi envelliment, factor clau de l'aparició de malalties cròniques [1]. A més a més, l'aparició de la COVID-19 ha alterat significativament el diagnòstic de patologies i el seguiment dels pacients. En aquest context, les malalties respiratòries es troben entre les més afectades, especialment durant les primeres onades en què es van conjugar aspectes com la parització efectiva de les espirometries o la dedicació pràcticament total dels professionals especialitzats a la COVID-19.

La irrupció de la COVID-19 ha modificat la salut de la població i la distribució relativa de les causes de mort per malalties respiratòries respecte anys anteriors. Es confirma **l'elevada càrrega poblacional de les malalties respiratòries** agreujada per la pandèmia de COVID-19 [2].

Les malalties respiratòries ocupen el **quart lloc com a causa de mort a Catalunya** sense fer distincions de sexe [3]. A més a més, les malalties respiratòries també són la quarta causa d'ingrés hospitalari (10%) i el motiu de consulta del 15% de les visites a l'atenció primària. Tenen **un impacte molt important en la discapacitat i la limitació de la qualitat de vida de les persones que les pateixen**, especialment la malaltia pulmonar obstructiva crònica (MPOC) [1].

Figura 6. Malalties amb major nombre de defuncions a Catalunya, 2020

Font: elaboració pròpia a partir de l'IDESCAT

En aquesta línia, s'identifiquen alguns reptes associats a l'atenció hospitalària [3]:

- **Augment de la cronicitat** vinculada a l'envelliment.
- **Escassetat de professionals** sanitaris en "determinades" especialitats del SNS per les noves necessitats d'una societat més envellida.
- **Manca de retenció del talent.**
- **Necessitat de recanvi generacional** davant l'alt percentatge de jubilacions previstes en els propers anys.

Així mateix, s'identifiquen alguns reptes específics en relació amb l'abordatge de la pneumologia a l'estat [4]:

Figura 7. Reptes específics en relació amb l'abordatge de la pneumologia a Espanya en el 2022

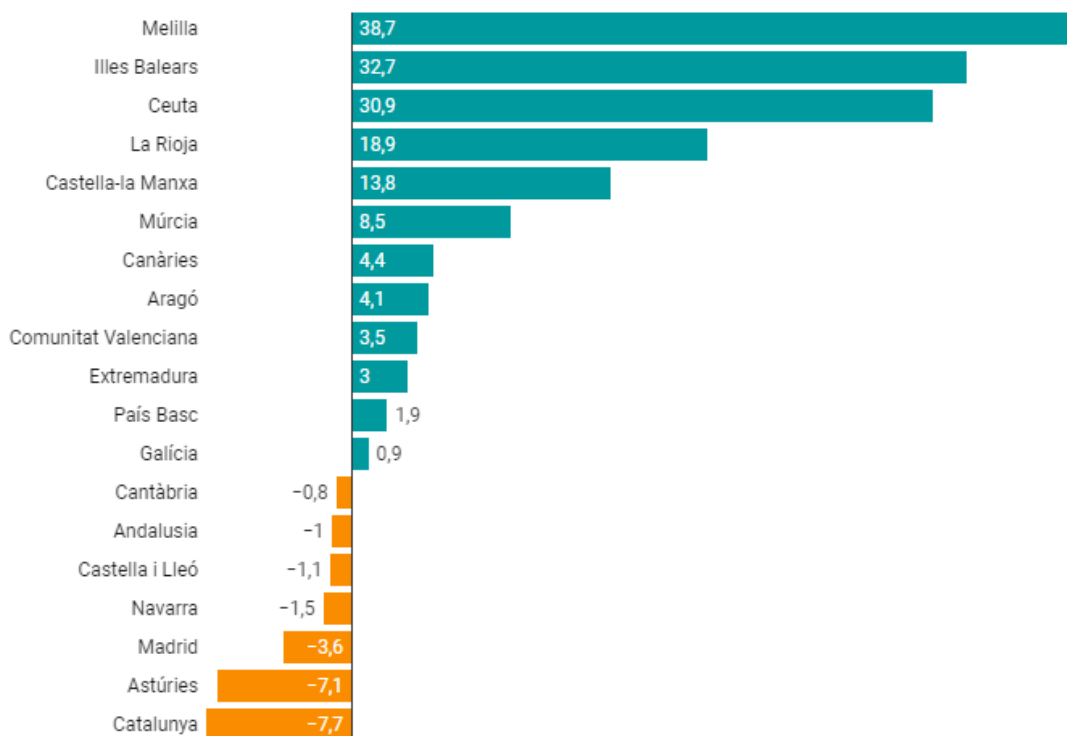
Font: elaboració pròpia a partir de ConSalud

En el Pla de Salut de Catalunya pels anys 2021-2025 es destaquen les patologies respiratòries com la quarta i tercera causa de mortalitat més freqüent en homes i dones, respectivament, i es recull com a objectiu fer un seguiment de l'evolució de la mortalitat [5].

El Pla de Salut de patologies respiratòries de Catalunya data de 2010. En aquest pla es destaca que l'impacte econòmic directe en matèria sanitària de les malalties de l'aparell respiratori, val a dir que van representar, l'any 2008, un 9,3% del pressupost del CatSalut [6]. Segons dades de 2014, el cost anual d'un pacient amb patologia respiratòria a l'àmbit hospitalari a Catalunya oscil·la entre els 2.500 i els 5.000€, aquesta variació es deu principalment a la tipologia d'hospital i als procediments [7].

En la presentació del pla per revertir la falta de professionals promogut pel Departament de Salut de Catalunya l'any 2023, el conseller de Salut, Manel Balcells, admet que la **sanitat pública catalana està infrafinançada, falten professionals sanitaris i els metges estan sobrecarregats** de burocràcia [8]. Amb xifres del 2022, Catalunya compta amb 41.181 metges col·legiats, dels quals un 30% treballen en l'atenció primària. Del 2023 al 2027 està previst que es jubilin 5.839 professionals. Catalunya és la zona de l'Estat que més col·legiats ha perdut en percentatge entre 1997 i 2017. A més a més, en el 2022, 424 metges (un 1,4%) se'n van anar de Catalunya a altres llocs de l'Estat. D'aquests, el 40% eren especialistes, el 42% no tenien especialitat i el 18% eren MIR. De tots, el 40% eren professionals que procedien d'altres països, un 37,5% eren d'altres punts de l'Estat i el 22,5% eren nascuts a Catalunya [9].

Figura 8. Percentatge de variació de metges col·legiats per comunitat/ciutat autònoma, 1997-2017

Font: Consell Gral. Col·legis Oficials de Metges

Pel que fa la perspectiva estatal, segons l'informe anual del Sistema Nacional de Salut (SNS) 2020/2021, els serveis de pneumologia dels hospitals del Sistema Nacional de Salut (SNS), reben anualment més de 220.000 primeres consultes des de l'atenció primària. Així mateix, són la **quarta causa més freqüent d'atenció a urgències**, cosa que suposa al voltant de 2 milions d'urgències anuals per aquesta causa i, aproximadament, 40 per cada 1.000 habitants. Anualment es produeixen 12,2 visites als centres d'atenció primària per cada persona amb malaltia respiratòria, aproximadament un 50% més que la població general. A aquests casos cal afegir-hi els **492.951 ingressos anuals** (106 per cada 1.000 habitants el 2019) en què la causa principal de l'hospitalització és un problema respiratori. Pràcticament 9 de cada 10 pacients ingressa de manera urgent i roman una mitjana de 7 dies a l'hospital. D'altra banda, cal considerar que en un 24% de les altes que es produeixen al Sistema Nacional de Salut (SNS) figura registrada **alguna malaltia o trastorn de l'aparell respiratori com a diagnòstic secundari**, i la MPOC és el més freqüentment registrat com a tal (32%) [10]. A més a més, segons les dades de l'observatori del Sistema de Salut de Catalunya, la taxa d'hospitalitzacions a Catalunya a causa de l'MPOC l'any 2018 va ser de 2,4 per cada 1000 habitants [11].

Segons les últimes dades de l'examen MIR (Metge Intern Resident) de l'any 2023, **l'especialitat de pneumologia es va esgotar en la posició número 26 de les 45 especialitats disponibles**. Així, es van esgotar 25 especialitats abans de pneumologia, la qual es va esgotar **el setzè dia** al número 6.038 al Complex Hospitalari de Mèrida. La primera plaça es va adjudicar al número 211 a l'Hospital Universitari Marquès de Valdecilla de Santander [12].

5. Caracterització de la plantilla actual de pneumologia

Per tal de caracteritzar la plantilla actual de **professionals de pneumologia a Catalunya** s'ha realitzat un anàlisi a partir de les **respostes obtingudes en el qüestionari** realitzat als diferents responsables de pneumologia dels hospitals de Catalunya. S'han obtingut un total de 26 respostes de centres hospitalaris catalans distribuïts entre les 4 províncies.

Figura 9. Distribució de les respostes obtingudes al qüestionari segons província

Font: elaboració pròpia a partir de les respostes rebudes al qüestionari

Els hospitals participants són els següents:

- Barcelona:
 - Hospital Clínic i Provincial de Barcelona.
 - Hospital Universitari Vall d'Hebron.
 - Hospital de la Santa Creu i Sant Pau.
 - Hospital Universitari de Bellvitge.
 - Hospital del Mar.
 - Hospital Universitari Germans Trias i Pujol.
 - Parc Sanitari Sant Joan de Déu – Hospital General.
 - Parc Taulí – Hospital de Sabadell.
 - Hospital Universitari Mútua Terrassa.
 - Hospital General de l'Hospitalet.
 - Hospital de Sant Joan Despí Moisès Broggi.
 - Hospital General de Granollers.
 - Hospital de Terrassa.
 - Hospital de Mataró.
 - Hospital Universitari de Vic.
 - Fundació Hospital de l'Esperit Sant.
 - Hospital Municipal de Badalona.

- Consorci Sanitari Alt-Penedès-Garraf ¹.
- Hospital de Viladecans.
- Girona:
 - Hospital Universitari de Girona Dr. Josep Trueta.
 - Hospital Santa Caterina.
 - Hospital de Figueres.
- Tarragona:
 - Hospital Universitari Joan XXIII de Tarragona.
 - Hospital Universitari Sant Joan de Reus.
 - Hospital de Tortosa Verge de la Cinta.
- Lleida:
 - Hospital Universitari Arnau Vilanova Lleida.

El **85% dels centres hospitalaris participants** són **universitaris**. En funció del nivell assistencial dels hospitals, han participat un **42% d'hospitals terciaris**, un **35% d'hospitals de segon nivell** i un **23% d'hospitals comarcals**.

5.1. Plantilla total de pneumòlegs

Segons les dades obtingudes, s'identifiquen **325 pneumòlegs** en les plantilles dels 26 hospitals participants. La **ràtio de pneumòlegs per cada 100.000 habitants** en funció de la província és la següent:

- Barcelona: 4,45 pneumòlegs / 100.000 habitants.
- Girona: 5,87 pneumòlegs / 100.000 habitants.
- Tarragona: 2,05 pneumòlegs / 100.000 habitants.
- Lleida: 2,28 pneumòlegs / 100.000 habitants.

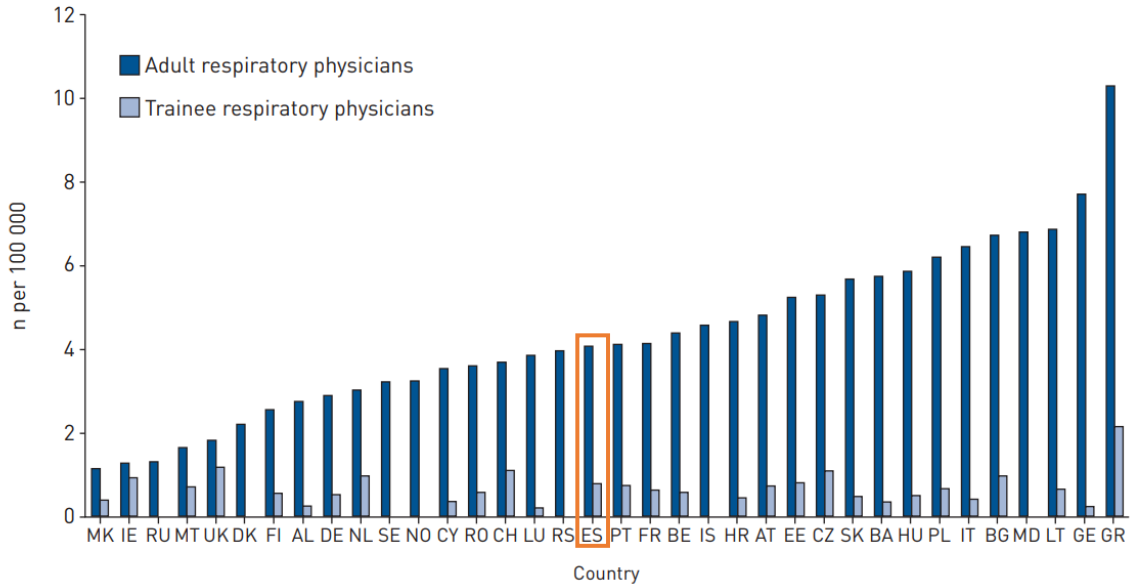
Amb les dades recollides s'identifica **Girona com la província amb la major ràtio de pneumòlegs per cada 100.000 habitants**.

Cal destacar que la ràtio a **Catalunya per l'any 2023** és de **4,20 pneumòlegs per cada 100.000 habitants**, mentre que a **Espanya**, la ràtio es situa en **3,40 pneumòlegs per cada 100.000 habitants l'any 2021** segons les dades provisionals [13]. Tanmateix a **Europa** la ràtio es situa en **4,40 pneumòlegs per cada 100.000 habitants l'any 2013** segons les dades estimades i, com es pot veure a la figura inferior, la ràtio a Espanya estava molt per sota de la meitat dels països europeus ja a l'any 2013 [14]. No obstant, altres fonts amb dades de 2015 situen la ràtio de pneumòlegs europea en 4,67 i la ràtio de l'EU5 (França, Itàlia, Alemanya i el Regne Unit, dades d'Espanya no disponibles) en 4,25 [15]². Addicionalment, malgrat la manca de dades concretes, és important remarcar que després de la pandèmia de COVID-19 les ràtios van augmentar en molts països.

¹ El Consorci Sanitari Alt-Penedès-Garraf està format per un únic servei de pneumologia, el qual inclou els següents hospitals: Hospital Comarcal de l'Alt Penedès i Hospital Residència Sant Camil.

² Des de SOCAP, es destaca que, tot i que no s'han identificat dades més recents, cal tenir en compte els canvis derivats de l'impacte de la COVID-19, entre els que es pot considerar un molt probable increment de les plantilles dels serveis de pneumologia arreu del territori.

Figura 10. Nombre de pneumòlegs i residents en pneumologia per 100.000 habitants per país europeu al 2013

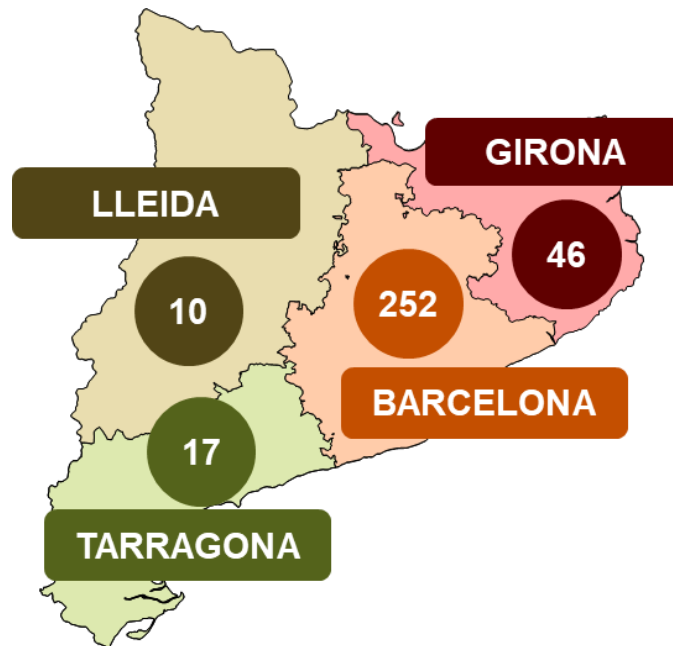

Font: European Respiratory Society (ERS)

El nombre total de pneumòlegs en plantilla dels hospitals enquestats en funció de la província és el següent:

- Barcelona: 252 pneumòlegs.
- Girona: 17 pneumòlegs.
- Lleida: 10 pneumòlegs.
- Tarragona: 46 pneumòlegs.

Figura 11. Nombre total de pneumòlegs en plantilla dels hospitals de Catalunya enquestats per província, 2023

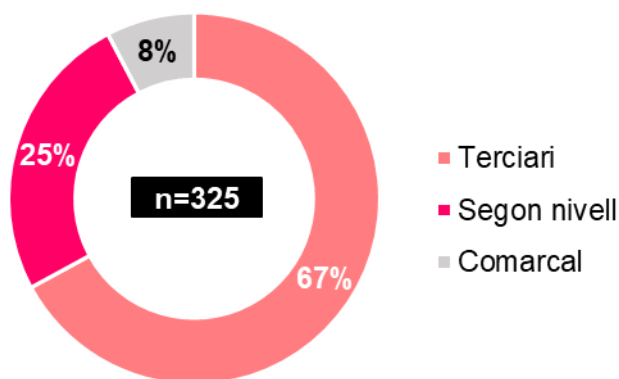

Font: elaboració pròpia a partir de les respostes rebudes al qüestionari

Pel que fa al nivell assistencial, el **major percentatge de pneumòlegs, un 67%**, s'identifiquen en **hospitals de nivell assistencial terciari**, el **25%** dels metges pertanyen a **hospitals de segon nivell** i el **8%** del metges pertanyen a **hospitals comarcals**. Així doncs, la distribució del nombre de pneumòlegs per nivell assistencial és el següent:

- Terciari: 218 pneumòlegs.
- Segon nivell: 82 pneumòlegs.
- Comarcal: 25 pneumòlegs.

Gràfic 1. Percentatge de pneumòlegs a Catalunya en funció del nivell assistencial de l'hospital, 2023

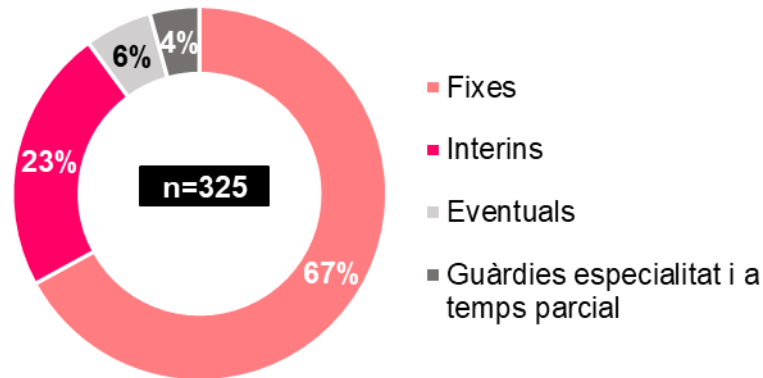
Font: elaboració pròpia a partir de les respostes rebudes al qüestionari

5.2. Plantilla total de metges segons la situació contractual

Els **325 pneumòlegs** dels 26 hospitals participants es distribueixen de la següent manera segons la seva **situació contractual**:

- El **67%** dels pneumòlegs dels hospitals enquestats estan contractats com a **personal fixe**.
- El **23%** dels pneumòlegs dels hospitals enquestats estan contractats com a **personal interí**.
- El **6%** dels pneumòlegs dels hospitals enquestats estan contractats com a **personal eventual**.
- El **4%** pneumòlegs dels hospitals enquestats estan contractats com a **personal amb guàrdies d'especialitat i a temps parcial**.

Gràfic 2. Percentatge de pneumòlegs a Catalunya en funció de la naturalesa del contracte, 2023

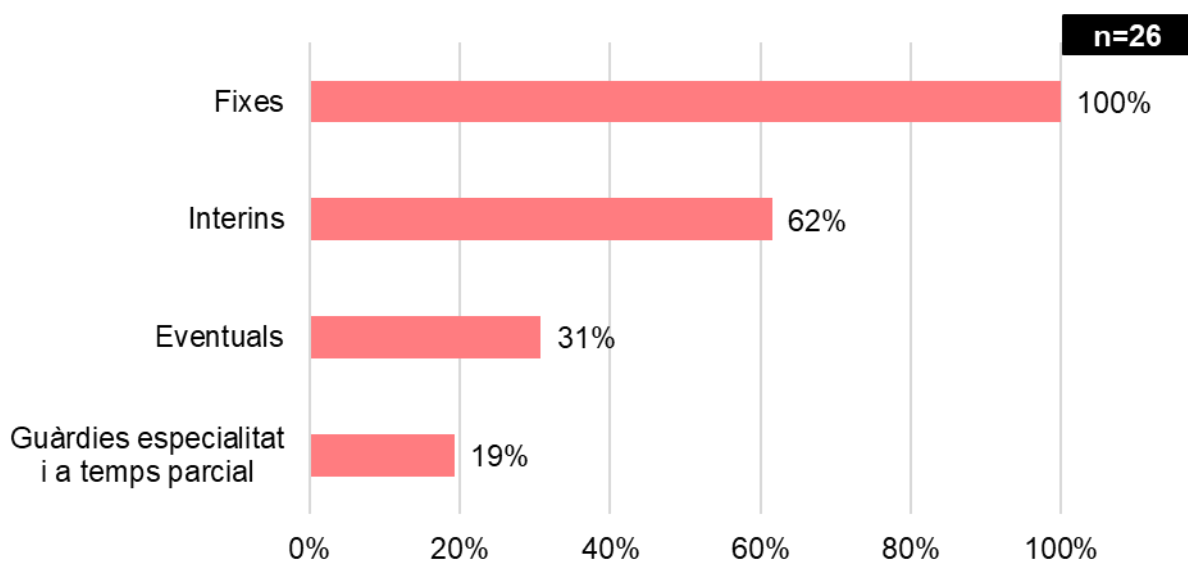

Font: elaboració pròpia a partir de les respostes rebudes al qüestionari

La situació dels hospitals participants segons l'estat contractual dels **metges amb l'especialitat de pneumologia** és la següent:

- El **100%** dels hospitals enquestats disposen de metges amb l'especialitat de pneumologia amb contracte de **personal fixe**.
- El **62%** dels hospitals enquestats disposen de metges amb l'especialitat de pneumologia amb contracte de **personal interí**.
- El **31%** dels hospitals enquestats disposen de metges amb l'especialitat de pneumologia amb contracte de **personal eventual**.
- El **23%** dels hospitals enquestats disposen de metges amb l'especialitat de pneumologia amb contracte de **guàrdies d'especialitat i a temps parcial**.

Gràfic 3. Percentatge d'hospitals a Catalunya que disposen de pneumòlegs, segons tipologia de contracte, 2023

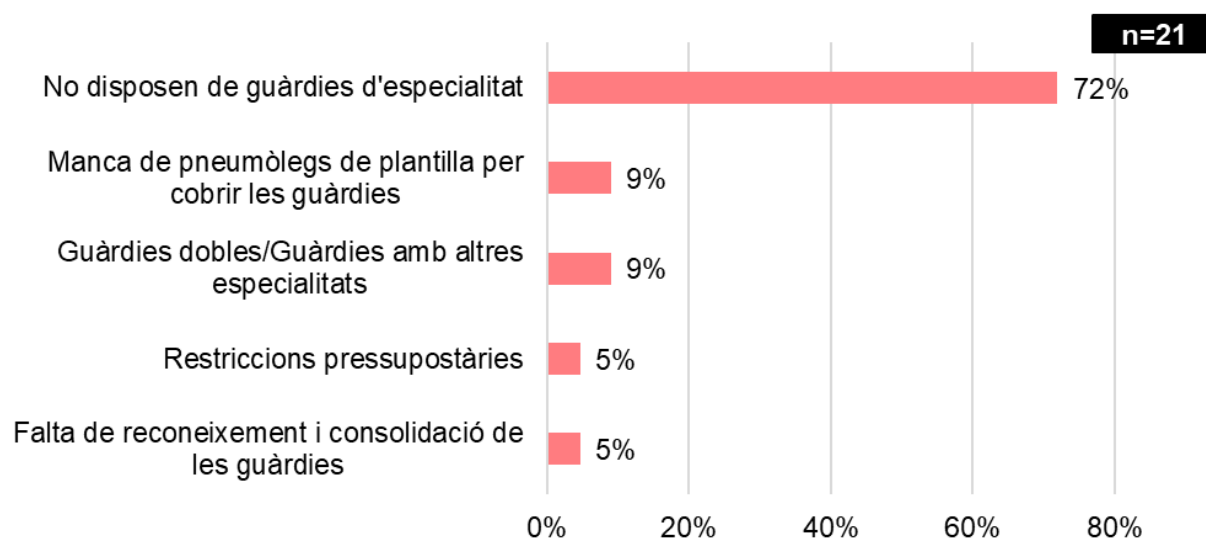

Font: elaboració pròpia a partir de les respostes rebudes al qüestionari

Dels 26 hospitals participants, un 81% consideren que hi ha una falta de pneumòlegs amb contractació de guàrdies especialitat i a temps parcial, ja que no en disposen o en disposen d'un nombre que consideren insuficient. En particular, d'aquest 81%:

- El **72%** dels enquestats **no disposa de guàrdies d'especialitat**.
- El **9%** dels enquestats justifica el volum de personal amb contractacions de guàrdies d'especialitat i a temps parcial per la **mancança de pneumòlegs de plantilla per cobrir les guàrdies**.
- El **9%** dels enquestats justifica el volum de personal amb contractacions de guàrdies d'especialitat i a temps parcial per les **guàrdies dobles / guàrdies amb altres especialitats**.
- El **5%** dels enquestats justifica el volum de personal amb contractacions de guàrdies d'especialitat i a temps parcial per les **restriccions pressupostàries**.
- El **5%** dels enquestats justifica el volum de personal amb contractacions de guàrdies d'especialitat i a temps parcial per la **falta coneixement i consolidació de les guàrdies**.

Gràfic 4. Motius que justifiquen el volum de personal amb contractacions de guàrdies d'especialitat i a temps parcial a Catalunya, 2023

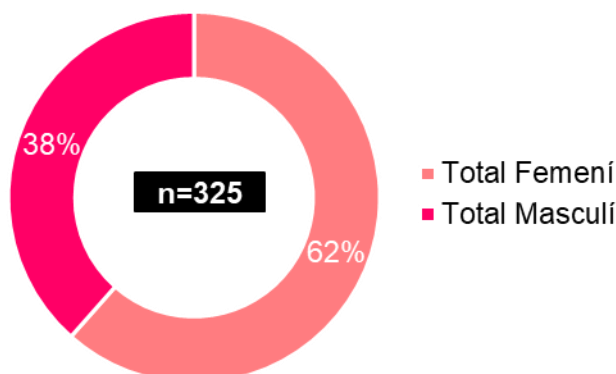
Font: elaboració pròpia a partir de les respostes rebudes al qüestionari

5.3. Plantilla total de metges segons la situació per sexe i edat

Els **325 pneumòlegs** dels 26 hospitals participants segons el **sexe** es distribueixen de la següent forma:

- El **62%** del pneumòlegs són de **sexe femení**.
- El **38%** dels pneumòlegs són de **sexe masculí**.

Gràfic 5. Percentatge de pneumòlegs a Catalunya en funció del sexe, 2023

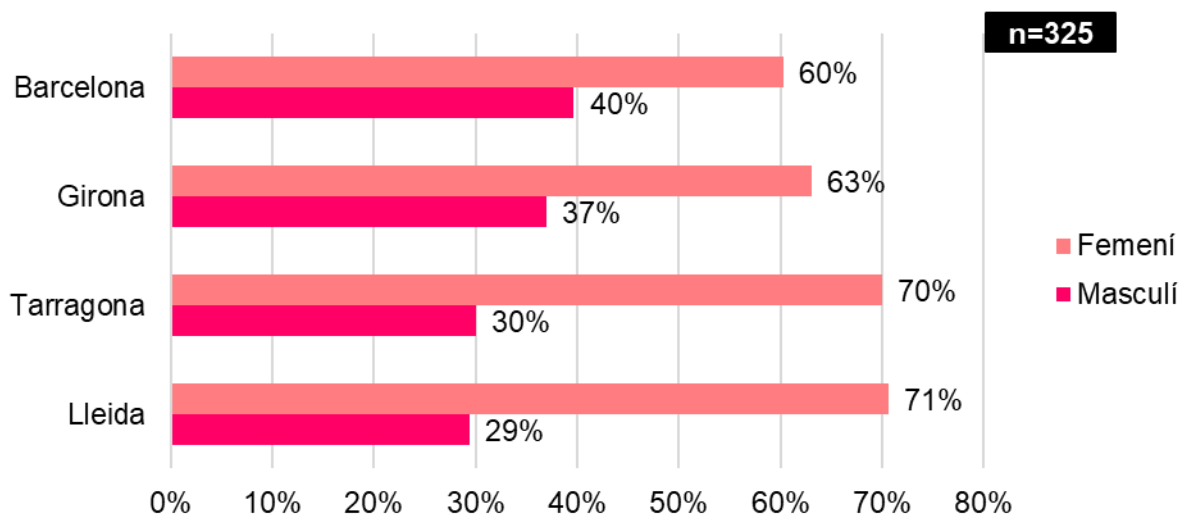

Font: elaboració pròpia a partir de les respostes rebudes al qüestionari

Pel que fa al **percentatge de pneumòlegs a Catalunya en funció del sexe per província** l'any 2023 la distribució és la següent:

- Barcelona:
 - Un **59%** dels pneumòlegs són de **sexe femení**.
 - Un **41%** dels pneumòlegs són de **sexe masculí**.
- Girona:
 - Un **63%** dels pneumòlegs són de **sexe femení**.
 - Un **37%** dels pneumòlegs són de **sexe masculí**.
- Tarragona:
 - Un **71%** dels pneumòlegs són de **sexe femení**.
 - Un **29%** dels pneumòlegs són de **sexe masculí**.
- Lleida:
 - Un **70%** dels pneumòlegs són de **sexe femení**.
 - Un **30%** dels pneumòlegs són de **sexe masculí**.

Gràfic 6. Percentatge de pneumòlegs per província a Catalunya en funció del sexe, 2023

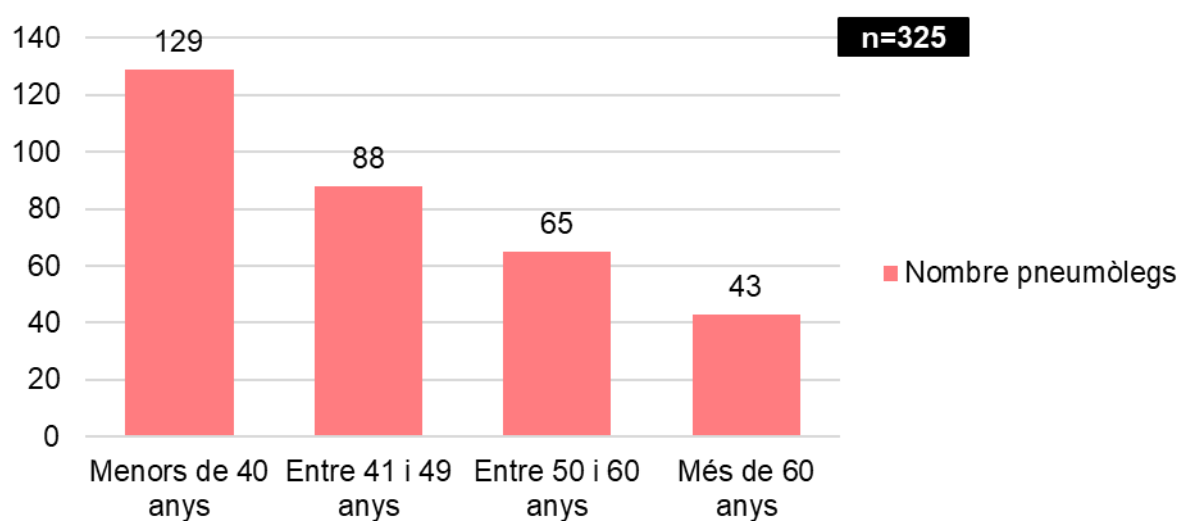
Font: elaboració pròpia a partir de les respostes rebudes al qüestionari

Així doncs, es pot observar que a la **totalitat de les províncies**, entre el **60% i el 75%** dels pneumòlegs són de **sexe femení**.

Pel que fa a l'**edat**, els 325 pneumòlegs dels 26 hospitals participants es distribueixen segons els següents rangs d'edat:

- Hi ha **129 pneumòlegs menors de 40 anys**.
- Hi ha **88 pneumòlegs que tenen entre 41 i 49 anys**.
- Hi ha **65 pneumòlegs que tenen entre 50 i 60 anys**.
- Hi ha **43 pneumòlegs que tenen més de 60 anys**.

Gràfic 7. Nombre de pneumòlegs a Catalunya en funció de l'edat, 2023

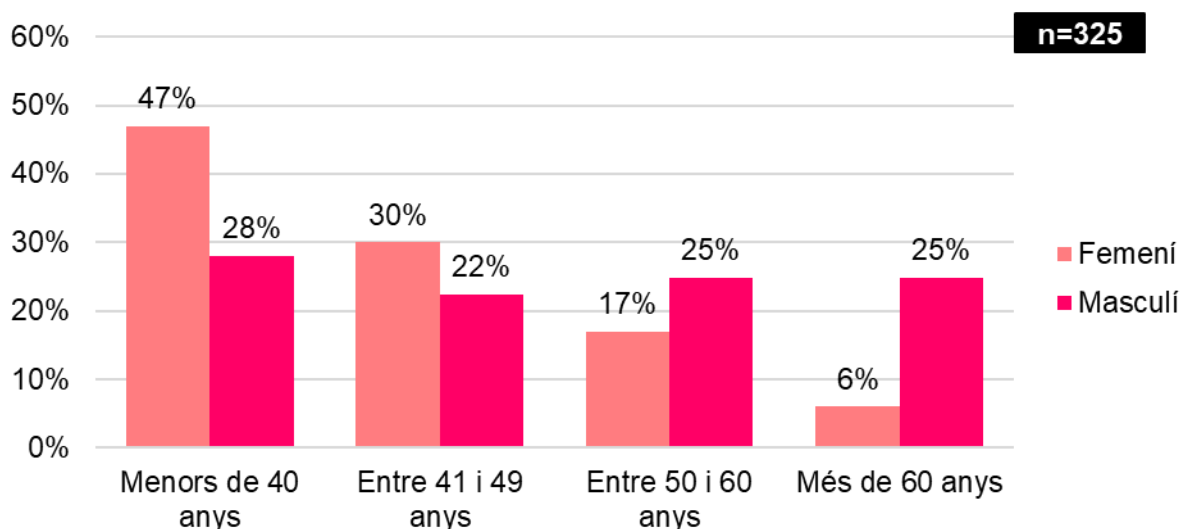

Font: elaboració pròpia a partir de les respostes rebudes al qüestionari

Els **325 pneumòlegs** dels 26 hospitals participants segons **edat i sexe** es distribueixen així:

- Sexe femení:
 - El **47%** dels pneumòlegs són **menors de 40 anys**.
 - El **30%** dels pneumòlegs tenen **entre 41 i 49 anys**.
 - El **17%** dels pneumòlegs tenen **entre 50 i 60 anys**.
 - El **6%** dels pneumòlegs són **majors de 60 anys**.
- Sexe masculí:
 - El **28%** dels pneumòlegs són **menors de 40 anys**.
 - El **22%** dels pneumòlegs tenen **entre 41 i 49 anys**.
 - El **25%** dels pneumòlegs tenen **entre 50 i 60 anys**.
 - El **25%** dels pneumòlegs són **majors de 60 anys**.

Gràfic 8. Percentatge de pneumòlegs a Catalunya en funció de l'edat i el sexe, 2023

Font: elaboració pròpia a partir de les respostes rebudes al qüestionari

Des del punt de vista de la distribució per edat dels pneumòlegs segons el sexe, els homes presenten una distribució estable entre tots els rangs d'edat considerats mentre que **el 47% de les pneumòlogues tenen menys de 40 anys**.

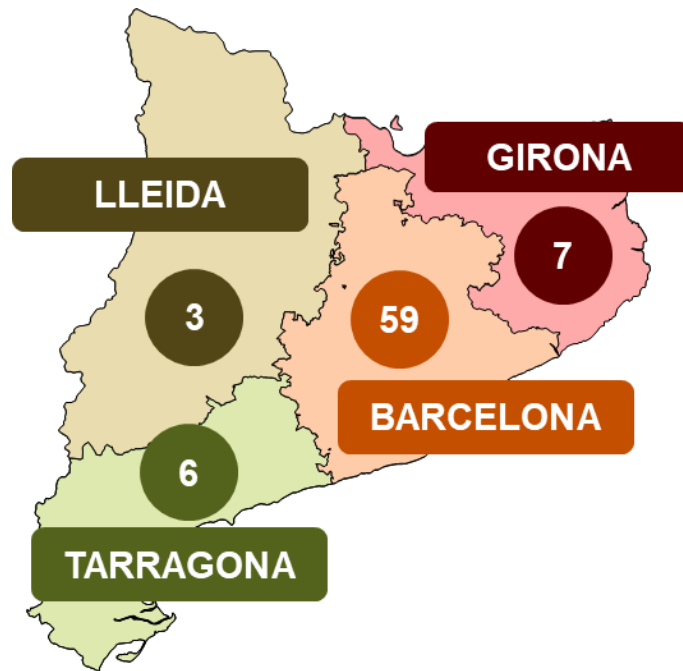
Pel que fa a les jubilacions, segons el resultat de l'enquesta es preveuen **75 jubilacions de pneumòlegs en els pròxims 10 anys** en els 26 hospitals participants.

D'altra banda, el **nombre total de jubilacions de pneumòlegs** a Catalunya previstes per província en els **pròxims 10 anys** és el següent:

- Barcelona: 59 jubilacions de pneumòlegs.
- Girona: 7 jubilacions de pneumòlegs.
- Tarragona: 6 jubilacions de pneumòlegs.
- Lleida: 3 jubilacions de pneumòlegs.

Cal destacar que tenint en compte les dades obtingudes, el **nombre de jubilacions de pneumòlegs en els pròxims 10 anys** representa un **23% del total de la plantilla de pneumòlegs** a Catalunya actualment (2023).

Gràfic 9. Nombre total de jubilacions de pneumòlegs a Catalunya previstes per província en els pròxims 10 anys, 2023-2032

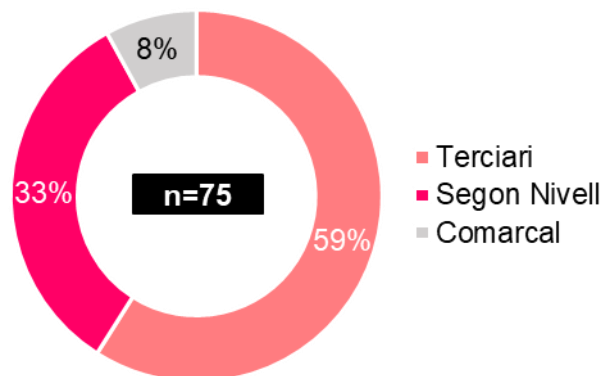

Font: elaboració pròpia a partir de les respostes rebudes al qüestionari

La distribució del **percentatge de jubilacions de pneumòlegs a Catalunya en els pròxims 10 anys** segons el **nivell assistencial del centre** és la següent:

- En **hospitals terciaris** es preveuen un **59%** del total de jubilacions de pneumòlegs a Catalunya.
- En **hospitals de segon nivell** es preveuen un **33%** de les jubilacions de pneumòlegs previstes.
- En **hospitals comarcals** es preveuen un **8%** de les jubilacions de pneumòlegs estimades en aquest període.

Gràfic 10. Distribució segons nivell assistencial del centre de les jubilacions de pneumòlegs previstes a Catalunya en els pròxims 10 anys, 2023-2032

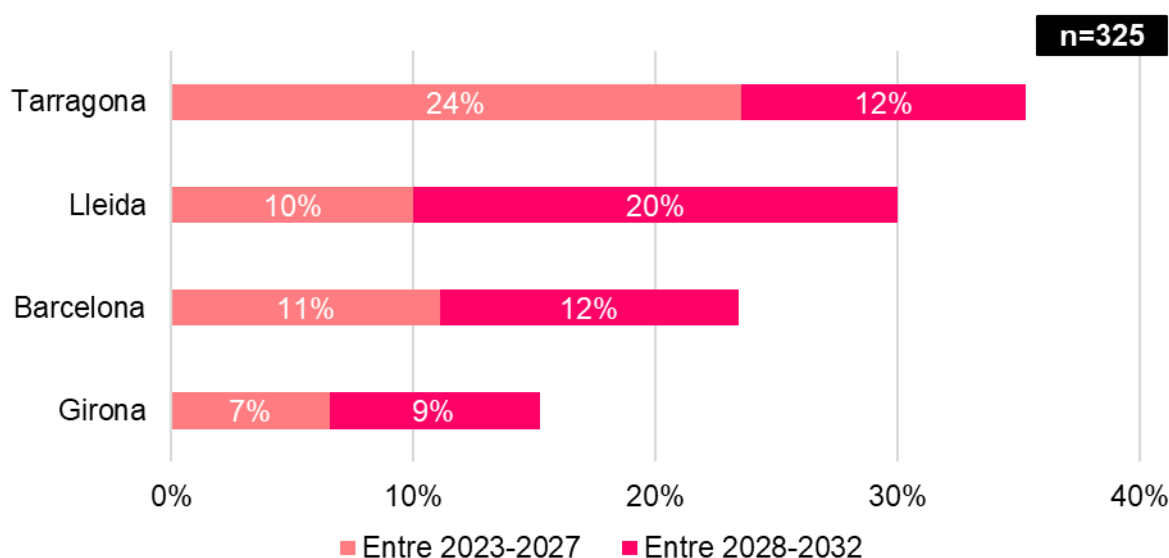

Font: elaboració pròpia a partir de les respostes rebudes al qüestionari

La distribució del **percentatge de jubilacions de pneumòlegs** a Catalunya en els **pròxims 10 anys** segons el **nombre total de pneumòlegs per província** i la composició actual de la plantilla (sense modificacions) és la següent:

- Barcelona:
 - Es preveu que es jubilin un **11%** dels pneumòlegs entre els **anys 2023 i 2027**.
 - Es preveu que es jubilin un **12%** dels pneumòlegs entre els **anys 2028 i 2032**.
- Girona:
 - Es preveu que es jubilin un **7%** dels pneumòlegs entre els **anys 2023 i 2027**.
 - Es preveu que es jubilin un **9%** dels pneumòlegs entre els **anys 2028 i 2032**.
- Tarragona:
 - Es preveu que es jubilin un **24%** dels pneumòlegs entre els **anys 2023 i 2027**.
 - Es preveu que es jubilin un **12%** dels pneumòlegs entre els **anys 2028 i 2032**.
- Lleida:
 - Es preveu que es jubilin un **10%** dels pneumòlegs entre els **anys 2023 i 2027**.
 - Es preveu que es jubilin un **20%** dels pneumòlegs entre els **anys 2028 i 2032**.

Gràfic 11. Percentatge de jubilacions de pneumòlegs en els pròxims 10 anys segons la província i en funció del nombre total de pneumòlegs a Catalunya, 2023-2032

Font: elaboració pròpia a partir de les respostes rebudes al qüestionari

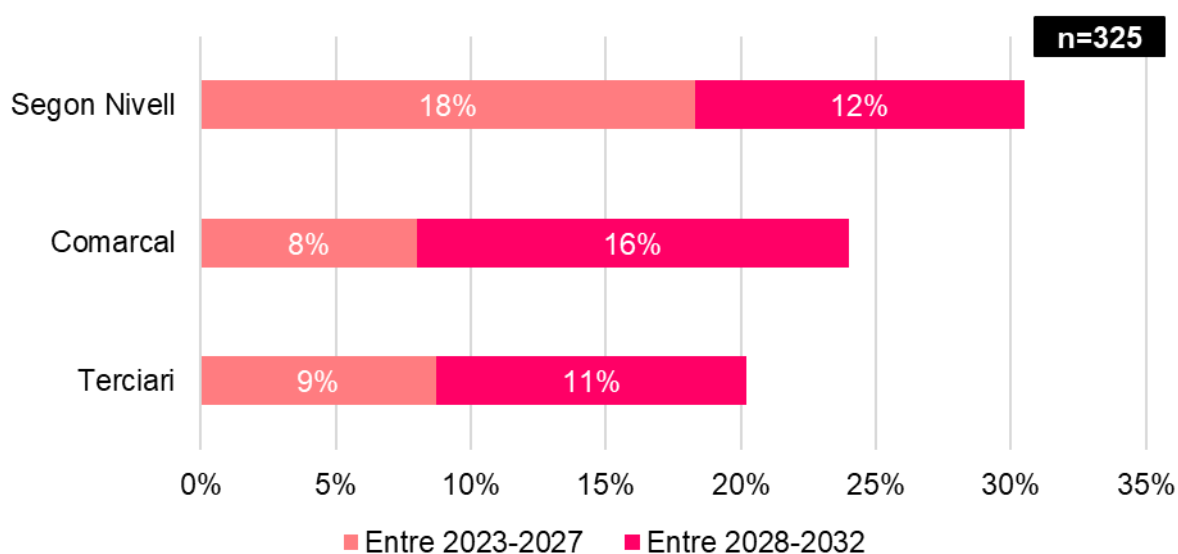
El **major percentatge de jubilacions de pneumòlegs a Catalunya en els pròxims 10 anys**, tenint en compte la província, tindrà lloc a **Tarragona**, on es jubilaran un **35,3%** dels pneumòlegs.

D'altra banda, la distribució del **percentatge de jubilacions de pneumòlegs** a Catalunya en els **pròxims 10 anys** segons el **nombre total de pneumòlegs per nivell assistencial de l'hospital** i la composició actual de la plantilla (sense modificacions) és la següent:

- Terciari:
 - Es preveu que es jubilin un **9%** dels pneumòlegs entre els **anys 2023 i 2027**.

- Es preveu que es jubilin un **11%** dels pneumòlegs entre els **anys 2028 i 2032**.
- Segon nivell:
 - Es preveu que es jubilin un **18 %** dels pneumòlegs entre els **anys 2023 i 2027**.
 - Es preveu que es jubilin un **12%** dels pneumòlegs entre els **anys 2028 i 2032**.
- Comarcal:
 - Es preveu que es jubilin un **8%** dels pneumòlegs entre els **anys 2023 i 2027**.
 - Es preveu que es jubilin un **16%** dels pneumòlegs entre els **anys 2028 i 2032**.

Gràfic 12. Percentatge de jubilacions de pneumòlegs en els pròxims 10 anys segons el nivell assistencial de l'hospital i en funció del nombre total de pneumòlegs a Catalunya, 2023-2033

Font: elaboració pròpia a partir de les respostes rebudes al qüestionari

El **major percentatge de jubilacions de pneumòlegs a Catalunya en els pròxims 10 anys**, tenint en compte el nivell assistencial, tindrà lloc en **hospitals de segon nivell**, on es jubilaran un **30,5%** dels pneumòlegs.

5.4. Plantilla total de residents

5.4.1. Perspectiva general

Segons les dades obtingudes en el qüestionari referents als residents de pneumologia, s'identifiquen **77 places de residents disponibles, de les quals 76 es troben ocupades**, la qual cosa significa una **cobertura del 99%**. S'ha de tenir en compte que dels 26 hospitals participants, **11 disposen de places de residents**.

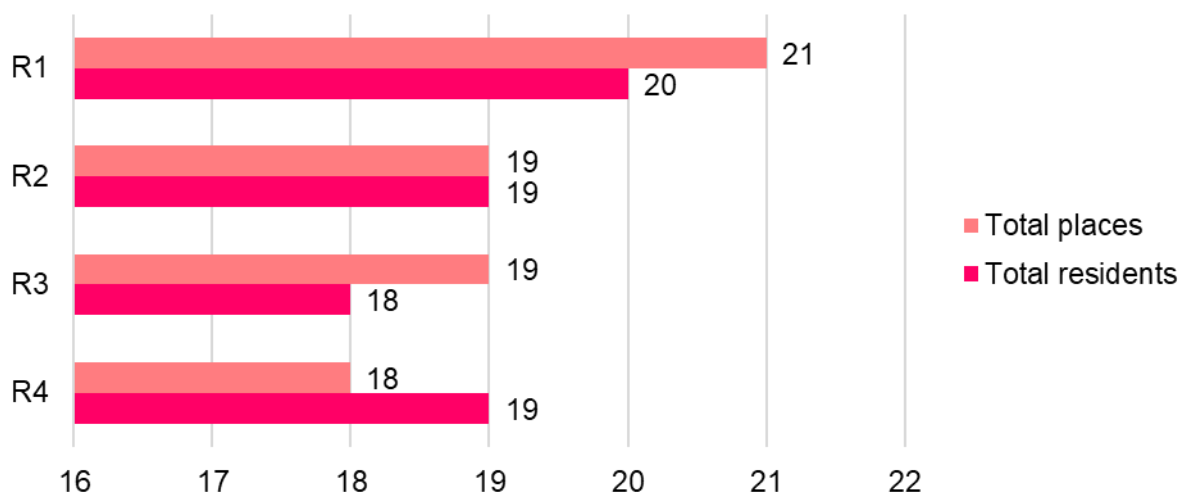
Així doncs, de les **21 places elegibles en R1 de pneumologia a Catalunya per l'any 2023 s'han ocupat un total de 20 places**.

La **situació de la plantilla de residents de pneumologia a Catalunya l'any 2023** en funció del tipus de residència és la següent:

- R1:

- Hi ha un total de **21 places**.
- Hi ha un total de **20 residents**.
- R2:
 - Hi ha un total de **19 places**.
 - Hi ha un total de **19 residents**.
- R3:
 - Hi ha un total de **19 places**.
 - Hi ha un total de **18 residents**.
- R4:
 - Hi ha un total de **18 places**.
 - Hi ha un total de **19 residents**³.

Gràfic 13. Situació de la plantilla de residents de pneumologia a Catalunya, 2023

Font: elaboració pròpia a partir de les respostes rebudes al qüestionari

Si es compara el nombre de residents de pneumologia respecte de la plantilla de pneumòlegs actual als diferents hospitals, **la incorporació de la totalitat de residents a l'actualitat suposaria augmentar en un 23,5% del total de la plantilla de pneumòlegs a Catalunya** actualment. Per aquest motiu es considera rellevant afavorir la presència de residents així com la seva continuïtat a Catalunya com a futurs pneumòlegs.

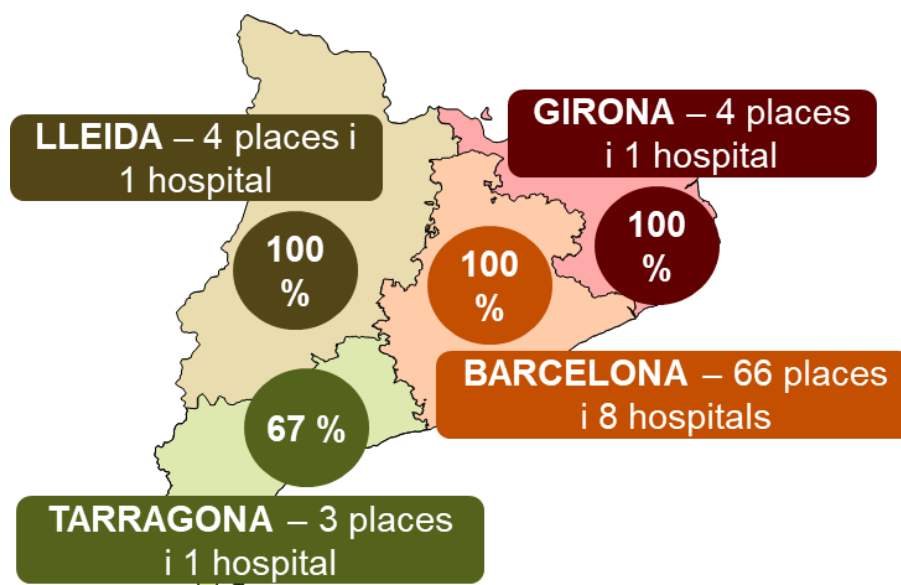
La distribució del nombre total de places de resident i el grau de cobertura per província és:

- Barcelona:
 - Hi ha un total de **66 places de resident de pneumologia** entre els **8 hospitals** que disposen de residents de pneumologia.
 - Hi ha un percentatge del **100% de cobertura** de les places de resident de pneumologia disponibles.
- Girona:
 - Hi ha un total de **4 places de resident de pneumologia a l'hospital** que disposa residents de pneumologia.

³ A R4 hi ha un resident més que el nombre de places disponibles perquè a un hospital dels enquestats hi ha un resident addicional.

- Hi ha un percentatge del **100% de cobertura** de les places de resident de pneumologia disponibles.
- Tarragona:
 - Hi ha un total de **3 places de resident de pneumologia a l'hospital** que disposa residents de pneumologia.
 - Hi ha un percentatge del **67% de cobertura** de les places de resident de pneumologia disponibles.
- Lleida:
 - Hi ha un total de **4 places de resident de pneumologia a l'hospital** que disposa residents de pneumologia.
 - Hi ha un percentatge del **100% de cobertura** de les places de resident de pneumologia disponibles.

Gràfic 14. Nombre total de places de resident i percentatge de cobertura per província, 2023

Font: elaboració pròpia a partir de les respostes rebudes al qüestionari

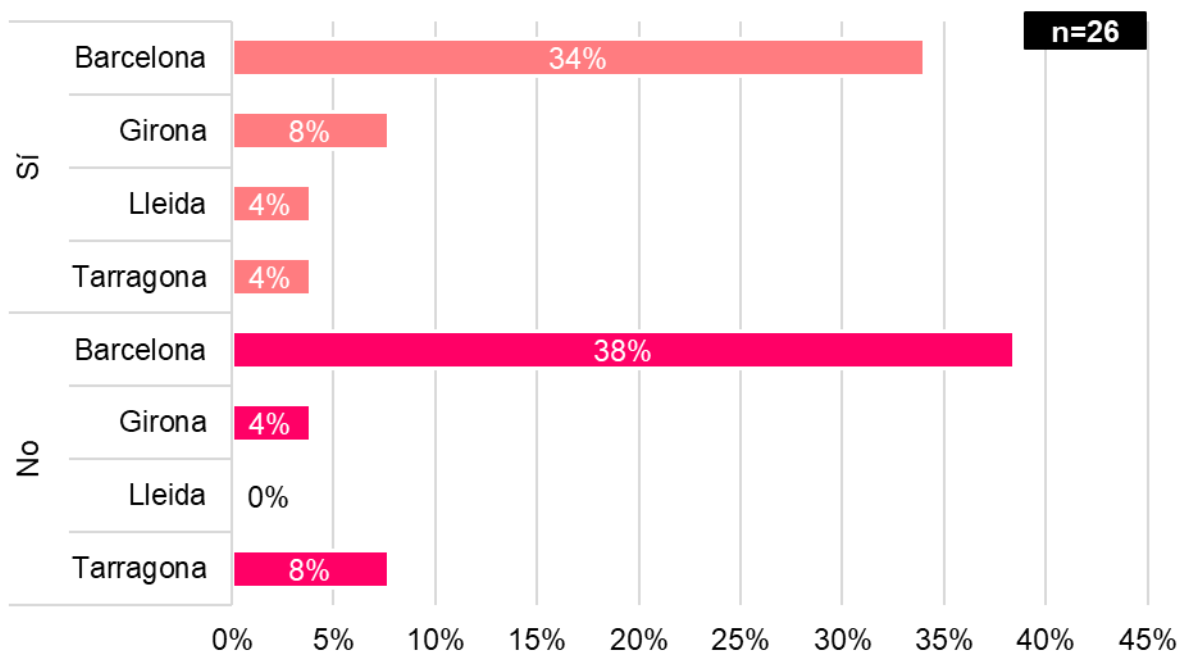
És important destacar que **la totalitat dels residents no es queda treballant a Catalunya**, alguns perquè han repetit el MIR i d'altres perquè treballen fora de Catalunya. En aquest sentit, aproximadament es calcula que el **33% dels residents no acaben treballant com a pneumòlegs a Catalunya**.

La distribució dels hospitals en funció de la **presència de residents en pneumologia i la província a la qual pertanyen** l'any 2023 a Catalunya és la següent:

- Un **50% dels hospitals disposen de residents de pneumologia**, els quals es distribueixen per província de la següent manera:
 - Un **34%** dels hospitals estan situats a **Barcelona**.
 - Un **8%** dels hospitals estan situats a **Girona**.
 - Un **4%** dels hospitals estan situats a **Tarragona**.
 - Un **4%** dels hospitals estan situats a **Lleida**.

- Un **50% dels hospitals no disposen de residents de pneumologia**, els quals es distribueixen per província de la següent manera:
 - Un **38%** dels hospitals estan situats a **Barcelona**.
 - Un **8%** dels hospitals estan situats a **Tarragona**.
 - Un **4%** dels hospitals estan situats a **Girona**.

Gràfic 15. Distribució dels hospitals de Catalunya en funció de la presència de residents i de la província en la que s'ubiquen, 2023

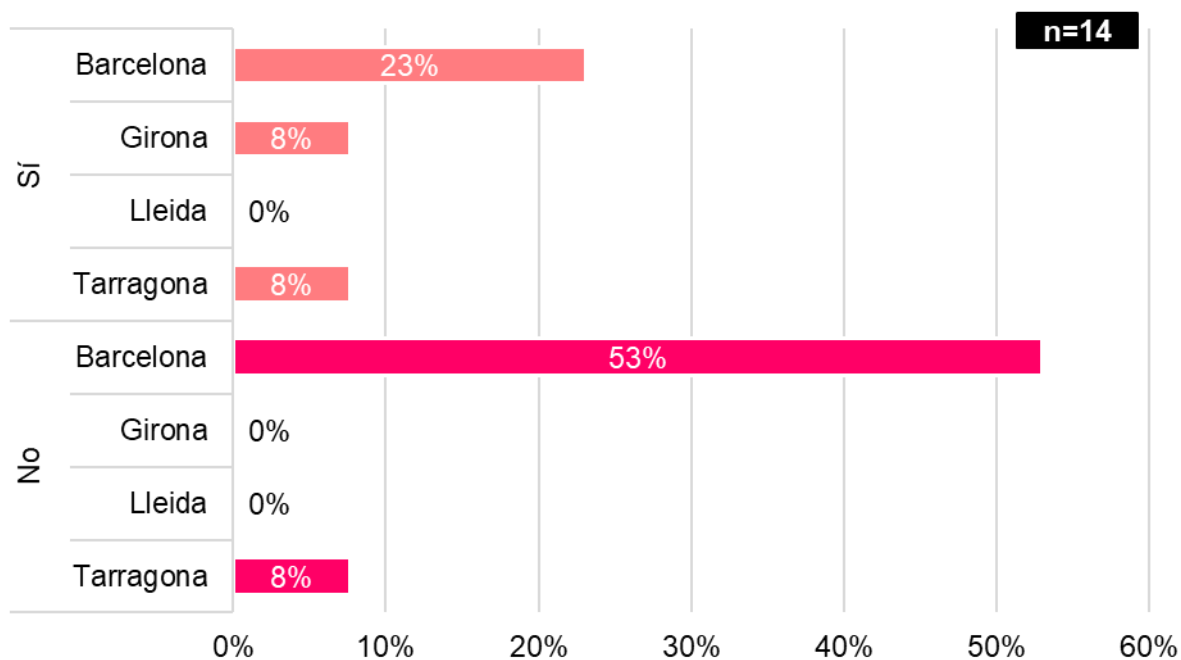
Font: elaboració pròpia a partir de les respostes rebudes al qüestionari

Així doncs a la totalitat de les províncies hi ha presència de residents de pneumologia, de les quals a Barcelona és on n'hi ha un major nombre d'hospitals que disposen de residents.

Dels 26 hospitals participants, un 57,7% no disposen de residents de pneumologia, dels quals un 93,3% han opinat sobre la possible sol·licitud d'un **increment de les places de residents de pneumologia** per l'any 2024 a Catalunya segons la **província de l'hospital**:

- Dels hospitals enquestats que han opinat respecte d'un increment a futur de les places de residents de pneumologia per l'any 2024 a Catalunya, han afirmat que **demanaran un augment de les places de residents de pneumologia**:
 - Un **23%** dels hospitals que estan situats a **Barcelona**.
 - Un **8%** dels hospitals que estan situats a **Girona**.
 - Un **8%** dels hospitals que estan situats a **Tarragona**.
- Dels hospitals enquestats que han opinat respecte d'un increment a futur de les places de residents de pneumologia per l'any 2024 a Catalunya, han afirmat que **no demanaran un augment de les places de residents de pneumologia**:
 - Un **53%** dels hospitals que estan situats a **Barcelona**.
 - Un **8%** dels hospitals que estan situats a **Tarragona**.

Gràfic 16. Distribució dels hospitals de Catalunya en funció de si volen demanar un increment de les places de residents de pneumologia per l'any 2024 i de la província en la que s'ubiquen, 2023

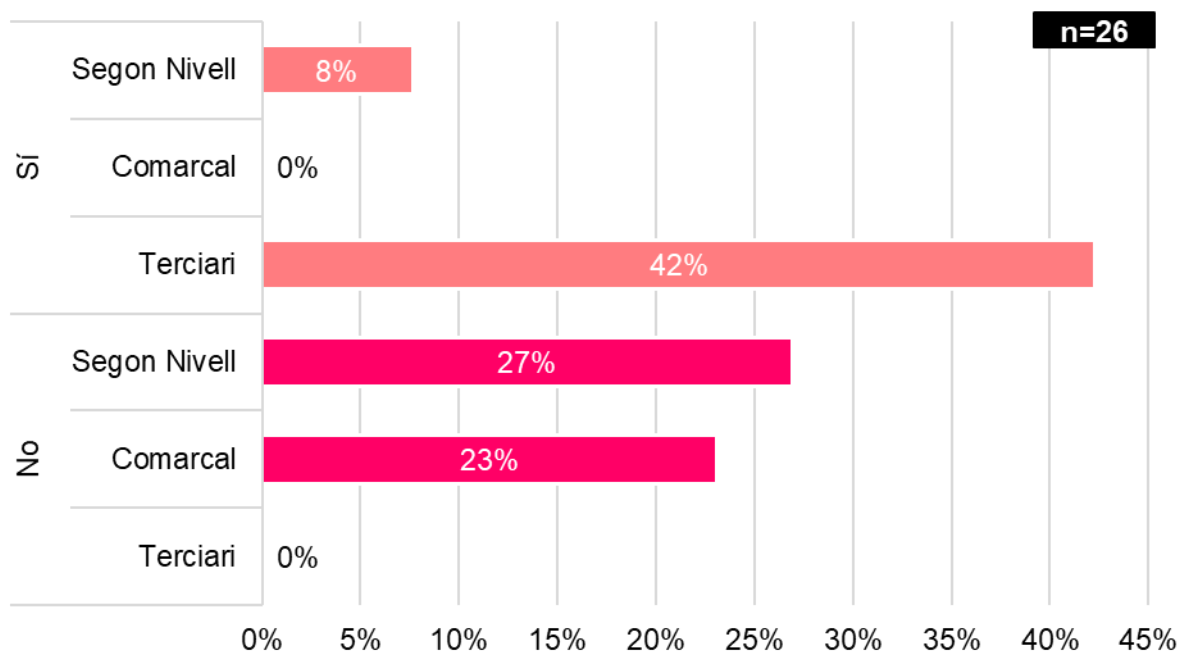

Font: elaboració pròpia a partir de les respostes rebudes al qüestionari

La distribució dels hospitals en funció de la **presència de residents de pneumologia i el seu nivell assistencial** l'any 2023 a Catalunya és la següent:

- Un **50% dels hospitals disposen de residents de pneumologia**, els quals es distribueixen per nivell assistencial de la següent manera:
 - Un **42%** dels hospitals que són de nivell assistencial **terciari**.
 - Un **8%** dels hospitals que són de **segon nivell**.
- Un **50% dels hospitals no disposen de residents de pneumologia** els quals es distribueixen per nivell assistencial de la següent manera:
 - Un **27%** dels hospitals que són de **segon nivell**.
 - Un **23%** dels hospitals que són de nivell assistencial **comarcal**.

Gràfic 17. Distribució dels hospitals de Catalunya en funció de la presència de residents i del seu nivell assistencial, 2023

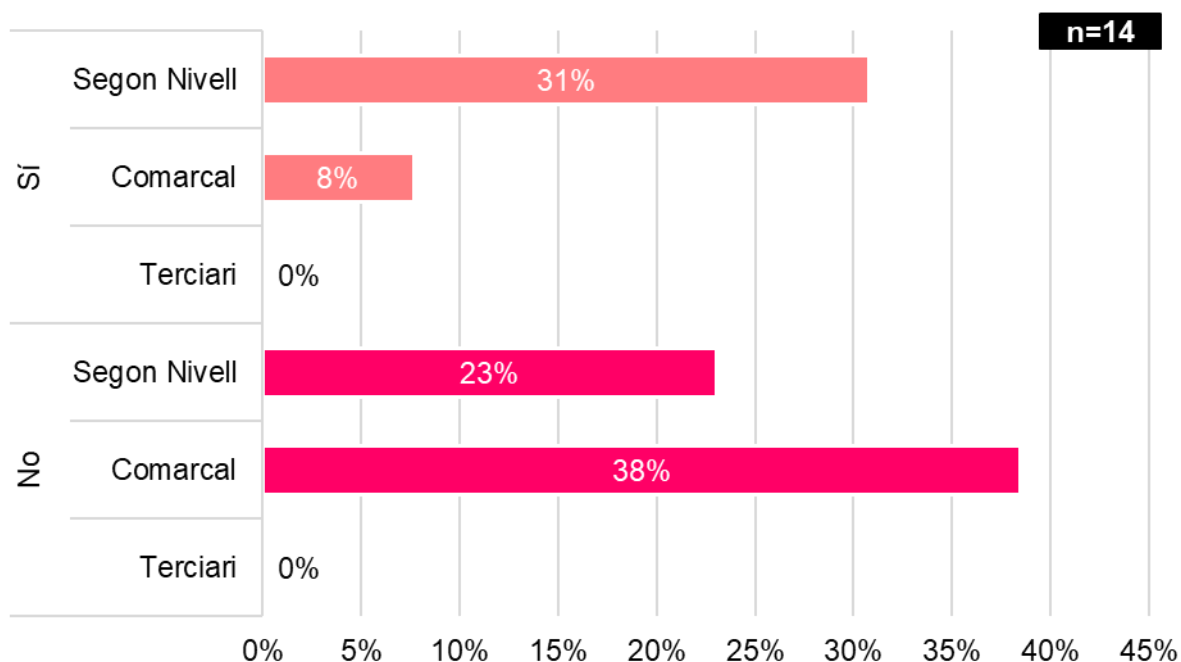

Font: elaboració pròpia a partir de les respostes rebudes al qüestionari

Dels 26 hospitals participants, un 57,7% no disposen de residents de pneumologia, dels quals un 93,3% han opinat sobre si **demanaran un increment de les places de residents de pneumologia** per l'any 2024 a Catalunya segons el **nivell assistencial de l'hospital**:

- Dels hospitals enquestats que han opinat sobre si demanaran un increment de les places de residents de pneumologia per l'any 2024 a Catalunya, han afirmat que **demanaran un increment de les places de residents de pneumologia**:
 - Un **31%** dels hospitals que són de nivell assistencial **terciari**.
 - Un **8%** dels hospitals que són de nivell assistencial **comarcal**.
- Dels hospitals enquestats que han opinat sobre si demanaran un increment de les places de residents de pneumologia per l'any 2024 a Catalunya, han dit que **no demanaran un increment de les places de residents de pneumologia**:
 - Un **38%** dels hospitals que són de nivell assistencial **comarcal**.
 - Un **23%** dels hospitals que són de **segon nivell**.

Gràfic 18. Distribució dels hospitals de Catalunya en funció de si volen demanar un increment de les places de residents de pneumologia per l'any 2024 i del seu nivell assistencial, 2023

Font: elaboració pròpia a partir de les respostes rebudes al qüestionari

Així doncs, un **39% dels hospitals enquestats que no disposen en l'actualitat de residents estan considerant demanar la seva incorporació.**

5.4.2. Estimació dels pneumòlegs necessaris en els propers 5 i 10 anys

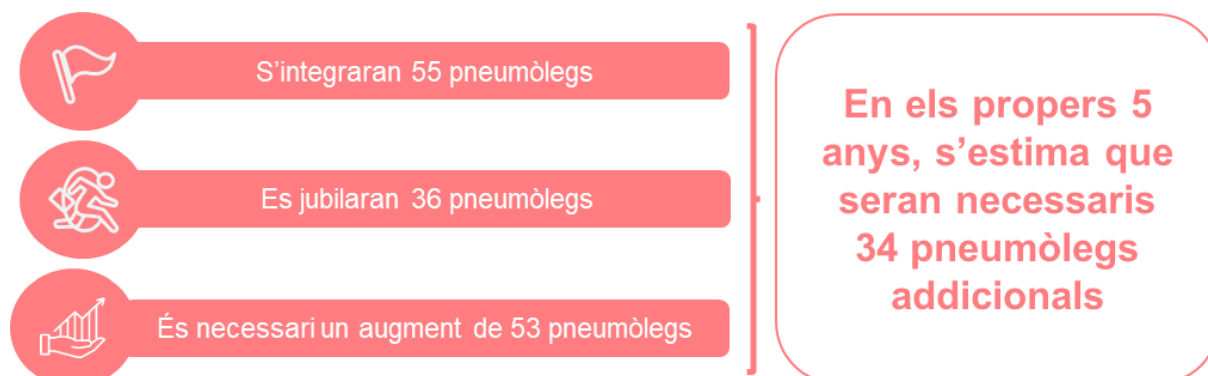
Si es compara el **nombre de jubilacions i de residents juntament amb la demanda d'ampliació de plantilla** s'extreuen les següents estimacions:

- En els pròxims 5 anys, de 2023 a 2027, si les residències actuals es completen satisfactòriament, s'integraran 55 pneumòlegs a Catalunya⁴⁵ i es preveu que es jubilin 36 pneumòlegs a Catalunya. En aquest context, es considera necessari un augment de la plantilla de 53 pneumòlegs a Catalunya respecte de la plantilla actual. Conseqüentment, s'estima que serien necessaris 34 pneumòlegs addicionals en els propers 5 anys.

⁴ A conseqüència d'incloure l'any en curs (2023) dins l'anàlisi, la projecció de residents que finalitzen la residència en els propers 5 anys correspon a les 4 promocions actuals (R1, R2, R3 i R4), ja que la promoció R4 2022/2023 ja s'hauria integrat en el sistema.

⁵ Està considerant, en base a les respostes rebudes, que es produirà una migració del 33% dels professionals un cop acabada l'R4 a altres comunitats autònomes o països.

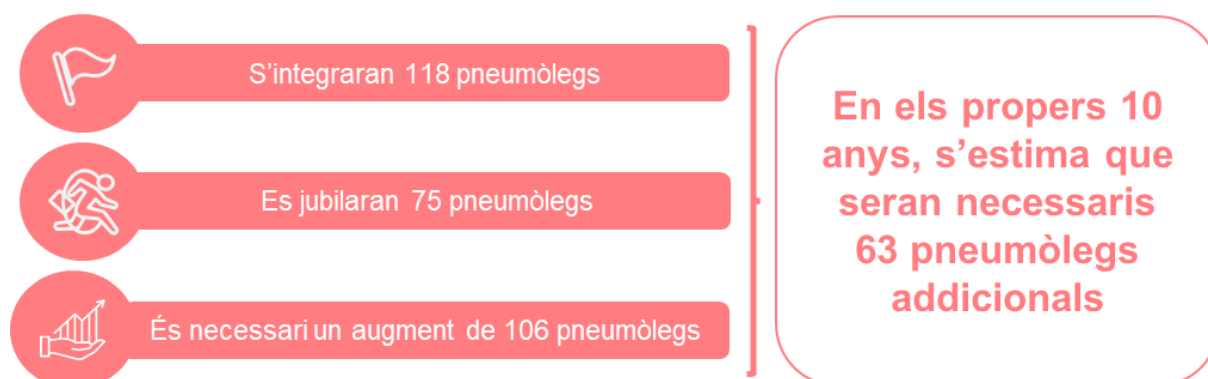
Figura 12. Estimació de la quantitat de pneumòlegs necessaris en els propers 5 anys a Catalunya, 2023-2027

Font: elaboració pròpia a partir de les respostes rebudes al qüestionari

- En els pròxims 10 anys, de 2023 a 2032, si les residències actuals es completen satisfactòriament, s'integraran fins a 118 pneumòlegs a Catalunya^{6,7} i es preveu que es jubilin 75 pneumòlegs a Catalunya⁸ durant aquest període. A més, es considera necessari un augment de la plantilla de 106 pneumòlegs a Catalunya⁹ respecte de la disponibilitat, amb la qual cosa faltarien 63 pneumòlegs en els propers 10 anys.

Figura 13. Estimació de la quantitat de pneumòlegs necessaris en els propers 10 anys a Catalunya, 2023-2032

Font: elaboració pròpia a partir de les respostes rebudes al qüestionari

⁶ Està considerant, en base a les respostes rebudes, que hi ha una migració del 33% dels professionals un cop acabada l'R4 a altres comunitats autònomes o països.

⁷ Projecció com a resultat del sumatori dels residents de pneumologia que s'incorporarien segons els càlculs previs i una estimació pels anys 2028 a 2032 tenint en compte la cobertura de places R1 actual (20 places/any).

⁸ Projecció tenint en compte una jubilació completa de tots els professionals <55 anys traslladats al qüestionari.

⁹ Valor aproximat resultant de la multiplicació per 2 del volum de plantilla de pneumologia considerada necessària entre 2023 i 2027 (53), amb l'objectiu de projectar el volum necessari per a la cobertura de les necessitats durant els pròxims 10 anys.

6. Necessitats actuals i futures

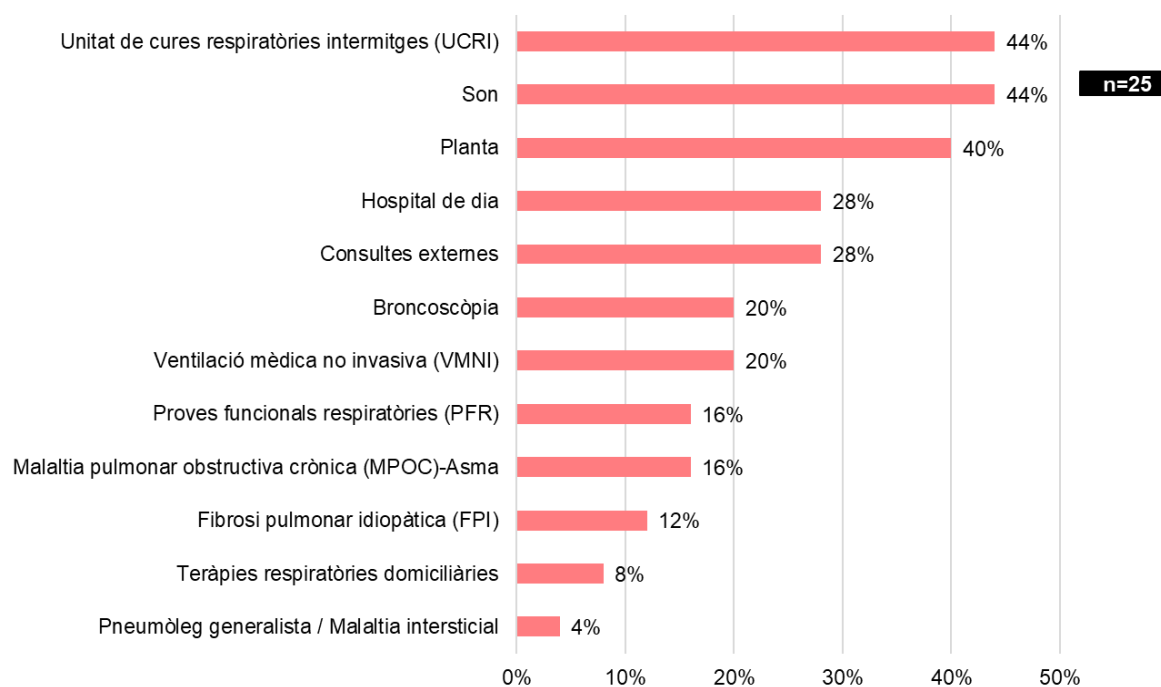
A partir de les dades analitzades s'han identificat diverses necessitats en relació amb el dimensionament de professionals en pneumologia a Catalunya.

6.1. Vacants de pneumologia

Un 96% dels 26 hospitals participants consideren que necessiten més efectius a la seva plantilla de pneumologia, en particular a les següents àrees:

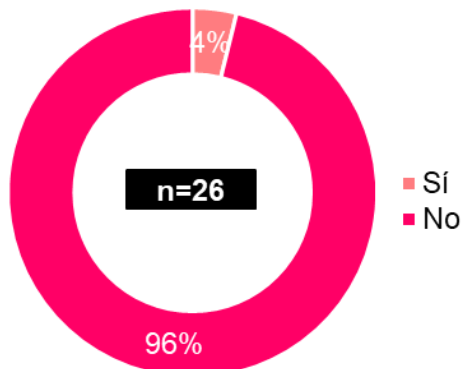
- El **44%** dels enquestats consideren que hi ha una major necessitat d'efectius de plantilla a la **unitat de cures respiratòries intermitges (UCRI)**.
- El **44%** dels enquestats consideren que hi ha una major necessitat d'efectius de plantilla a la unitat de **son**.
- El **40%** dels enquestats consideren que hi ha una major necessitat d'efectius de plantilla a **planta**.

Gràfic 19. Àrees on es detecta una major necessitat de comptar amb pneumòlegs als hospitals de Catalunya, 2023

Font: elaboració pròpia a partir de les respostes rebudes al qüestionari

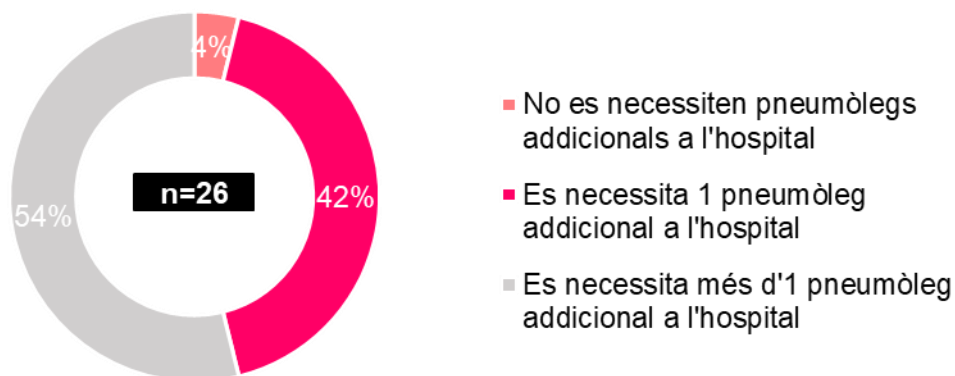
Gràfic 20. Distribució dels hospitals segons autovaloració de l'adequació de la plantilla de pneumòlegs a Catalunya, 2023

Font: elaboració pròpia a partir de les respostes rebudes al qüestionari

A més, el **42%** dels hospitals participants indiquen que **falta 1 efectiu a la plantilla** i el **54%** destaca que faltarien **2 o més pneumòlegs**.

Gràfic 21. Distribució dels hospitals segons el nombre de pneumòlegs addicionals necessaris a Catalunya, 2023

Font: elaboració pròpia a partir de les respostes rebudes al qüestionari

El **77%** dels hospitals participants destaquen que hi ha **problemes per cobrir les vacants de pneumòlegs**. A més a més, el **96%** dels hospitals participants identifiquen **problemes per cobrir les baixes maternals o situacions de substitució temporal**.

6.2. Motius que provoquen la falta de residents

Els **principals motius** que provoquen la **falta de residents** identificats pels hospitals participants en aquest anàlisi són els següents:

- 1 L'augment de l'activitat (demanda assistencial).
- 2 La viabilitat d'un augment del nombre de places de pneumologia ofertes.
- 3 La manca d'atractiu de l'especialitat de pneumologia

Font: elaboració pròpia a partir de les dades del qüestionari

En primer lloc, l'augment de la demanda assistencial als hospitals impacta de manera constant sobre la necessitat de professionals per tal de donar una resposta adequada a aquest augment de la demanda. En aquest sentit, la realitat canviant del territori fa evident en alguns casos que l'oferta de residents de pneumologia és limitada per donar resposta tant a curt com a mig termini a aquesta evolució, un fet que pot limitar la capacitat dels hospitals per proporcionar l'atenció necessària als pacients.

Un altre factor que pot contribuir a la manca de residents a pneumologia és la viabilitat d'augmentar el nombre de places ofertes per a l'especialitat. Es necessita formar a un nombre suficient de professionals com per poder cobrir la càrrega de treball. Així, cal tenir en compte a l'hora d'assignar el nombre de places de residents que s'ofereixen en l'especialitat de pneumologia altres factors, com per exemple l'existència d'un percentatge de residents que van a treballar fora de Catalunya o que canvien d'especialitat.

L'atractiu de l'especialitat de pneumologia respecte d'altres especialitats pot ser un altre factor que contribueix a la falta de disponibilitat de residents. És possible que calguin iniciatives específiques per promocionar l'especialitat de pneumologia i fer-la més atractiva per atraure als residents potencials.

Adicionalment, en alguns casos la localització geogràfica dels centres hospitalaris pot tenir un paper significatiu en l'atracció de professionals. Així, per exemple, els hospitals situats en zones rurals constaten una major dificultat per incorporar professionals, fet que influeix directament en la cobertura dels llocs de treball de les especialitats presents en aquests centres.

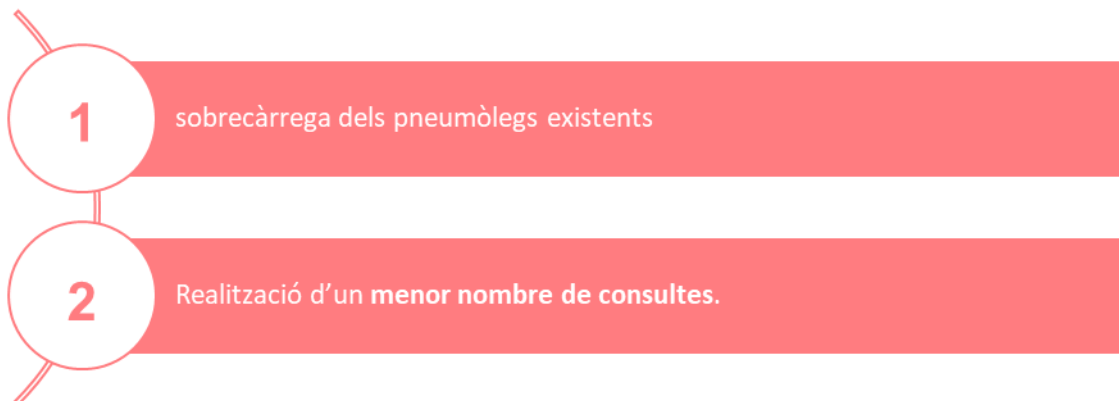
6.3. Motius que provoquen la falta de professionals

Les absències o baixes són el principal motiu que provoca la falta de professionals. El limitat nombre de pneumòlegs en plantilla fa que les plantilles es trobin en situacions on l'absència d'un professional impedeix cobrir adequadament l'activitat assistencial corresponent, produint la reducció del nombre de consultes, el seu ajornament o la cobertura de l'activitat per professionals d'altres serveis.

A aquesta situació, s'afegeix la manca de professionals per realitzar contractes eventuais o temporals que poguessin cobrir aquestes baixes degut a la manca d'atractiu d'aquestes ofertes.

6.4. Conseqüències de la falta de professionals

Les **principals conseqüències** identificades per **l'absència del personal de pneumologia** segons els hospitals enquestats que consideren que hi ha una falta de personal en aquest àmbit són les següents:

Font: elaboració pròpia a partir de les dades del qüestionari

La falta de professionals ha provocat una sobrecàrrega dels pneumòlegs existents, assumint més demanda del previst. Addicionalment, la limitada disponibilitat de pneumòlegs, els pacients poden enfrontar retards a l'atenció o no tenir accés adequat a un pneumòleg al seu centre hospitalari.

La manca de professionals en pneumologia comporta també una disminució del nombre de consultes realitzades, limitacions en la disponibilitat de cites i una major demora en la programació de consultes. Això pot resultar en una reducció en la quantitat de pacients que reben atenció mèdica especialitzada en pneumologia, que al seu torn pot tenir un impacte negatiu en la detecció precoç, el diagnòstic i el tractament de malalties respiratòries.

7. Reptes i actuacions

7.1. Reptes

A partir de l'estudi realitzat amb les dades i la informació obtingudes del qüestionari s'identifiquen un **total de 15 reptes** per a la millora de l'abordatge de les malalties respiratòries a Catalunya.

Els 15 reptes identificats es classifiquen en **4 àmbits principals**:

- A. Formació i redimensionament de les plantilles actuals.
- B. Millora de l'activitat assistencial en pneumologia.
- C. Coordinació i col·laboració entre centres i nivells assistencials
- D. Optimització de recursos i serveis

A. Formació i redimensionament de les plantilles actuals

Repte 1: Augmentar el nombre de places MIR de pneumologia.

Es requereix incrementar la quantitat de professionals formats a Catalunya per fer front a la demanda d'atenció al camp de la pneumologia i incrementar els anys de formació ja que actualment són insuficients per preparar els residents de manera adequada a les diferents especialitats. Això implica atraure més estudiants a l'especialitat, augmentar el nombre de places MIR, augmentar els anys de formació MIR fins a 5 anys i facilitar-ne la incorporació al mercat laboral.

Repte 2: Augmentar les plantilles de pneumologia per adaptar-les a la complexitat de la especialitat.

L'especialitat de pneumologia ha anat evolucionant amb el temps, augmentant la complexitat de l'especialització i produint una major subespecialització que fa uns anys. Per aquest motiu es fa necessària l'ampliació de les plantilles dels serveis de pneumologia per així donar una resposta adequada a les necessitats i funcions actuals.

Repte 3: Atraure talent i donar major visibilitat a la pneumologia.

La manca de pneumòlegs a la regió és una situació que s'agreuja amb l'envelliment de la població i l'augment de la prevalença de malalties respiratòries, i que exigeix la implementació de mesures que permetin atraure més estudiants a l'especialitat i millorar les oportunitats de desenvolupament professional futur.

Repte 4: Adequar els coneixements dels professionals de pneumologia a la realitat del seu territori.

Els serveis de pneumologia han de poder adaptar-se adequadament a les característiques i necessitats específiques de la població que atenen. Això implica identificar les particularitats de cada zona, com ara la prevalença específica de malalties respiratòries, i capacitar els professionals de pneumologia per oferir una atenció de qualitat i efectiva.

B. Abordatge de l'activitat assistencial en pneumologia

Repte 5. Desenvolupar el model d'abordatge de les malalties respiratòries cròniques i rares a Catalunya.

L'augment de les malalties respiratòries cròniques i rares a Catalunya representa un repte important per als professionals de la pneumologia, ja que requereix una atenció especialitzada i personalitzada per a cada pacient. És necessari abordar aquesta problemàtica de manera integral i coordinada per garantir una atenció de qualitat i adaptada a les necessitats dels pacients.

Repte 6: Optimitzar l'activitat assistencial al camp de la pneumologia.

Es requereix augmentar l'activitat assistencial al camp de la pneumologia per fer front a la demanda d'atenció. Això implica no només millorar els recursos disponibles, també requereix millorar l'eficiència i la qualitat de l'atenció, la coordinació entre els diferents nivells assistencials, i el treball en equip i l'especialització en diferents àrees de la pneumologia.

Repte 7. Impulsar l'atenció pneumològica en les zones rurals.

Les àrees rurals presenten un repte particular pel que fa a l'atenció al camp de la pneumologia, existint una menor quantitat de recursos i majors dificultats per a l'accés a l'atenció especialitzada, condicionant el diagnòstic i l'atenció de malalties respiratòries. Addicionalment, aquestes àrees acostumen a tenir una població envellida i amb més prevalença de malalties respiratòries cròniques, cosa que accentua la necessitat d'atenció especialitzada.

Repte 8: Realitzar cribratges de càncer de pulmó.

El càncer de pulmó és un dels principals problemes de salut respiratòria a Catalunya. Cal establir programes de cribratge per a la detecció primerenca del càncer de pulmó, millorar la supervivència dels pacients i reduir la càrrega de la malaltia.

Repte 9. Promoure la generalització de les UCRI (Unitat de Cures Respiratòries Intermèdies).

Les UCRI (Unitat de Cures Respiratòries Intermèdies) són unitats especialitzades en el tractament de pacients amb malalties respiratòries que requereixen cures intermèdies. La seva promoció i generalització és un repte que permetria garantir una atenció adequada a aquests pacients. A més, hi ha una necessitat de consolidar i dotar les unitats existents amb els recursos i el personal necessari per al seu correcte funcionament així com per atendre una demanda creixent.

C. Coordinació i col·laboració entre centres i nivells assistencials

Repte 10: Fomentar la coordinació i col·laboració entre centres de salut, hospitals i serveis socials.

La col·laboració i la coordinació entre diferents centres d'atenció mèdica és fonamental per poder proporcionar una atenció integral i eficient als pacients amb patologies respiratòries. No obstant això, la fragmentació del sistema de salut i la manca de comunicació entre els

diferents dispositius pot dificultar l'atenció i el tractament dels pacients, per la qual cosa es requereix millorar la coordinació i col·laboració entre ells.

Repte 11. Definir processos assistencials integrats entre atenció primària i pneumologia per a l'abordatge de les malalties respiratòries.

Els processos assistencials integrats són eines que permeten ordenar i fer eficient i eficaç l'abordatge de l'atenció d'una malaltia, situant el recurs adequat en el moment adequat de l'atenció. Així, definir i implementar processos assistencials integrats entre els serveis de pneumologia i atenció primària a Catalunya permetria millorar la qualitat d'atenció al pacient, reforçar la coordinació entre els dispositius assistencials i optimitzar la càrrega de treball dels serveis de pneumologia i, en general, de tots els dispositius implicats.

D. Optimització de recursos i serveis

Repte 12. Facilitar a la població l'accés al diagnòstic i tractament de les malalties respiratòries.

L'accés a l'atenció mèdica és un dret fonamental de tots els ciutadans, però en alguns casos hi pot haver barreres que en dificultin l'accés. Una de les principals necessitats en el camp de la pneumologia és garantir que la població tingui accés adequat i oportú al diagnòstic i al tractament de les malalties respiratòries. Això implica millorar l'accés a proves diagnòstiques, reduir els temps d'espera i garantir la disponibilitat de tractaments efectius.

Repte 13. Anticipar futurs esdeveniments per evitar grans impactes en els serveis de pneumologia, com p.ex. COVID-19.

La pandèmia de COVID-19 ha suposat una gran càrrega de treball per als serveis de pneumologia, cosa que ha dificultat l'abordatge d'altres patologies respiratòries. A més, ha posat de manifest la importància d'estar preparats per enfrontar situacions d'emergència sanitària i la necessitat de comptar amb un pla de contingència que permeti als serveis de pneumologia anticipar-se i respondre de manera efectiva davant d'esdeveniments similars en el futur. Per això, cal tenir en compte la capacitat de resposta del sistema sanitari, així com la dotació de recursos humans i tecnològics. A més a més, es proposa tenir en compte temes actuals, com el canvi climàtic i la contaminació, per tal de comprendre els canvis que es puguin produir en aquests aspectes en els pròxims anys.

Repte 14. Augmentar la tecnificació dels serveis de pneumologia (Telemedicina, Big Data, IA).

La implementació de tecnologies com la telemedicina, l'ús de Big Data o el desplegament de la IA pot millorar l'eficiència i la qualitat de l'atenció, així com permetre una gestió millor de dades i una presa de decisions més informada. En l'actualitat, l'adopció i ús efectiu d'aquestes tecnologies en els serveis de pneumologia és un repte que requereix l'actualització d'equipament i sistemes d'informació, la formació del personal i la garantia de la seguretat i confidencialitat de les dades.

Repte 15. Incrementar el personal disponible per poder cobrir contingències.

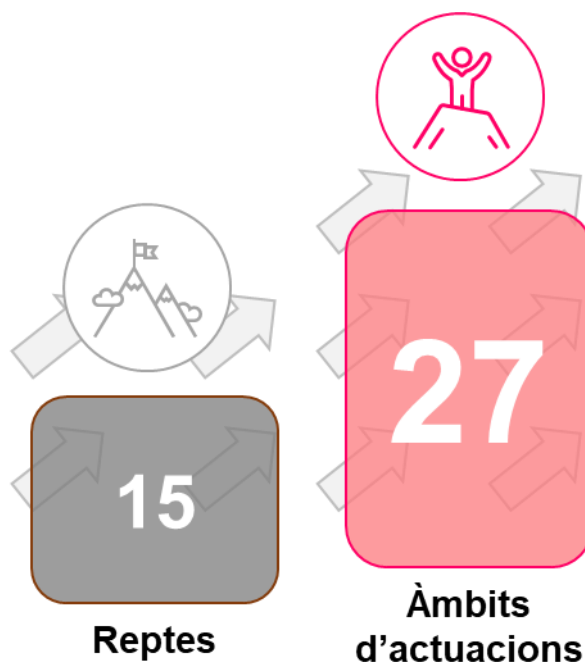
La disponibilitat de personal és essencial per garantir una atenció de qualitat i prevenir situacions crítiques davant de contingències com baixes, permisos i guàrdies. A l'àmbit de la

pneumologia, on el nombre d'especialistes disponibles és limitat, és important comptar amb mesures efectives per assegurar la continuïtat assistencial. La manca de personal pot portar a una sobrecàrrega de treball als pneumòlegs, cosa que pot afectar la qualitat de l'atenció prestada als pacients i, al mateix temps, generar insatisfacció laboral en els professionals.

7.2. Àmbits d'actuació

A partir de les opinions aportades pels professionals participants en aquest estudi, s'identifiquen un **total de 27 àmbits d'actuació** amb l'objectiu de determinar possibles vies d'acció per tal d'abordar els reptes identificats.

Figura 14. Nombre dels principals reptes i actuacions identificades

Font: elaboració pròpia

A. Formació i redimensionament de les plantilles actuals

- Augmentar el nombre de residents de pneumologia, així com la plantilla de professionals formats.
- Incentivar la captació de talent i l'interès per la pneumologia entre els estudiants de medicina.
- Crear i potenciar l'atractiu d'unitats especialitzades realitzant accions de promoció i divulgació.
- Brindar formació i capacitatció en l'ús adequat de la tecnologia disponible.

B. Abordatge de l'activitat assistencial en pneumologia

- Estudiar les necessitats dels territoris i hospitals per a establir línies d'actuació.
- Fomentar les rotacions dels professionals dels hospitals de segon nivell i comarcals en hospitals terciaris, per a la seva formació.
- Incrementar el rol assistencial de la infermeria a l'àrea de malalties respiratòries i de fisioteràpia respiratòria.

- Impulsar una xarxa coordinada de serveis de pneumologia que faciliti l'accés a la superespecialització.
- Incentivar la implementació de programes de cribratge de càncer de pulmó.

C. Coordinació i col·laboració entre centres i nivells assistencials

- Fomentar la instauració d'eines de comunicació amb Atenció Primària.
- Elaborar protocols de derivació de pacients clars i eficaços.
- Desenvolupar mecanismes de coordinació per a l'abordatge integral de patologies respiratòries.
- Promoure la creació d'equips multidisciplinaris en l'abordatge de malalties respiratòries complexes.
- Realitzar reunions i jornades de treball entre diferents centres i hospitals.
- Establir eines i sistemes de comunicació entre els diferents serveis hospitalaris i pneumologia en l'abordatge de pacients complexes.
- Elaborar un pla que desenvolupi el model de treball en xarxa entre nivells assistencials.

D. Optimització de recursos i serveis

- Analitzar l'activitat i la demanda real dels centres en matèria de malalties respiratòries.
- Elaborar una proposta d'indicadors per a malalties respiratòries.
- Impulsar l'oferta d'incentius de tipus recerca, docència o similars que complementin la part assistencial.
- Formar i crear equips específics a les diferents branques de l'especialitat de pneumologia
- Incrementar el finançament, tant en termes de contractació com de perfil d'unitats.
- Promoure la inversió en infraestructures i espais.
- Promoure una major inversió en eines tecnològiques.
- Incentivar la creació de les UCRIs (Unitat de Cures Respiratòries Intermèdies).
- Invertir en l'increment dels hospitals de dia i de personal a la unitats d'hospitalització a domicili.
- Incrementar la inversió en investigació i desenvolupament de noves teràpies.
- Impulsar polítiques d'excel·lència per part del Sistema de Salut, que certifiquin la qualitat de l'atenció.

8. Conclusions

L'informe "Necessitats actuals i futures en matèria de dimensionament de professionals en pneumologia a Catalunya" destaca el següent:

- Les patologies respiratòries suposen un **repte per a la sanitat catalana** tant pel que fa a nivell epidemiològic com de cost sanitari.
- En els propers 5 i 10 anys, **el nombre de residents actuals en formació no serà suficient per cobrir el recanvi de les jubilacions previstes i l'increment de pneumòlegs necessari a les plantilles**, a parer dels responsables, derivat de l'augment de complexitat de l'especialitat.
- **La ràtio de pneumòlegs en actiu als hospital públics a Catalunya és inferior a la mitja Europea**, i dues províncies Lleida i Tarragona presenten una ràtio clarament més baixa.
- El **62% del total de pneumòlegs són dones**, amb una proporció creixent a les franges d'edat més joves. Així, entre els menors de 40 anys la proporció és del 73%.
- S'identifiquen un total de **15 reptes per a la millora de l'abordatge de les malalties respiratòries a Catalunya**, els quals es recullen en 4 àmbits principals:
 - A. **Formació i redimensionament de les plantilles actuals.** Augmentar la formació de pneumòlegs i atraure talent, adaptant els coneixements, redimensionant les plantilles i augmentant les places de residència per donar resposta a la realitat territorial.
 - B. **Millora de l'activitat assistencial en pneumologia.** Incrementar l'activitat en pneumologia, impulsar el desplegament i l'ús de tecnologies avançades i fer actuacions preventives i proactives d'abordatge de malalties respiratòries (p.ex. cribratges de càncer de pulmó).
 - C. **Coordinació i col·laboració entre centres i nivells assistencials.** Fomentar la col·laboració entre centres de salut, hospitals i dispositius de serveis socials, definir i implantar processos assistencials integrats i promoure activitat en àrees rurals.
 - D. **Optimització de recursos i serveis.** Facilitar a la població l'accés al diagnòstic i tractament de malalties respiratòries, incrementant el personal disponible a les plantilles i tenint en compte l'augment d'aquestes malalties a Catalunya així com possibles futurs esdeveniments. També, reforçar les unitats de semicrítics.
- S'identifiquen un total de **27 àmbits d'actuació per fer front als reptes** i millorar l'abordatge de les malalties respiratòries a Catalunya.
- Per afrontar els **reptes i actuacions identificats** en l'àmbit de la pneumologia a Catalunya es fa necessària una planificació adequada i la posada en marxa de mesures concretes que permetin una atenció de qualitat amb la participació conjunta dels diferents agents del sector.

- Tanmateix, els reptes i actuacions exposats s'han extret a partir de les respostes d'un qüestionari, per això, es considera de gran rellevància **impulsar la realització d'estudis més exhaustius en aquest àmbit**, aconseguint un anàlisi més profund i provocant un impacte major en la millora de l'atenció en l'àmbit de la pneumologia.

Annexes

Annex I. Bibliografia emprada

1. Mortalitat. Defuncions. Per tipus de malaltia, sexe i grups d'edat. Idescat.cat. 2020. Disponible a: <https://www.idescat.cat/indicadors/?id=aec&n=15803>
2. Ancochea J, Miravittles M, García-Río F, Muñoz L, Sánchez G, Sobradillo V, et al. Infradiagnóstico de la enfermedad pulmonar obstructiva crónica en mujeres: cuantificación del problema, determinantes y propuestas de acción. Arch Bronconeumol. 2013, 49(6):223–9. Disponible a: <https://www.archbronconeumol.org/es-infradiagnostico-enfermedad-pulmonar-obstructiva-cronica-articulo-S0300289612003328>
3. Soriano JB, Peláez A, Fernández E, Moreno L, Ancochea J. The emergence of COVID-19 as a cause of death in 2020 and its effect on mortality by diseases of the respiratory system in Spain: Trends and their determinants compared to 2019. Arch Bronconeumol. 2022. 58:13–21. Disponible a: <https://www.archbronconeumol.org/en-the-emergence-covid-19-as-cause-articulo-S0300289622001788?esCovid=Dr56DrLjUdaMizAgze452SzSlnMN&rfr=truhqiz&y=kEzTXsahn8atJufRpNPulGh67s1>
4. El 80% de las mujeres con EPOC en España están infradiagnosticadas. ConSalud.es. 2022. Disponible a: https://www.consalud.es/pacientes/80-mujeres-epoc-espana-infradiagnosticadas_111312_102.html
5. Pla de salut de Catalunya. Gencat.cat. 2021. Disponible a: https://scientiasalut.gencat.cat/bitstream/handle/11351/7948/pla_salut_catalunya_20_21_2025_2021.pdf?sequence=1&isAllowed=y
6. Pla director de les malalties de l'aparell respiratori. Gencat.cat. 2010. Disponible a: https://salutweb.gencat.cat/web/.content/ambits-actuacio/Linies-dactuacio/Estrategies-de-salut/Aparell-respiratori/Que-es/aparespir_defin.pdf
7. Anàlisi del cost de l'atenció Hospitalària. Hospitals incorporats a la Xarxa de costos hospitalaris (RECH). Gencat.cat. 2014. Disponible a: https://catsalut.gencat.cat/web/.content/minisite/catsalut/coneix_catsalut/informacio-economica/documents/analisi-del-cost-de-latencio-hospitalaria.Hospitals-incorporats-a-la-Xarxa-de-costos-hospitalaris-RECH.pdf
8. Salut presenta el Pla per revertir la manca de professionals. Govern.cat. Disponible a: <https://govern.cat/salaprensa/convocatories/196056/salut-presenta-pla-revertir-manca-professionals>
9. Meditecnologia. Demografia. CoMB. Disponible a: <https://ccmc.cat/ca/ccmc/demografia>
10. Informe Anual del Sistema Nacional de Salut 2020-2021. Informes, estudios e investigación. Ministerio de Sanidad. 2022. Disponible a: https://www.sanidad.gob.es/estadEstudios/estadisticas/sisInfSanSNS/tablasEstadisticas/InfAnualSNS2020_21/INFORME_ANUAL_2020_21.pdf
11. Dades Actuals. Observatori del Sistema de Salut de Catalunya. Disponible en: https://observatorisalut.gencat.cat/ca/central_de_resultats/informes_cdr/dades_actua ls/

12. Formación Sanitaria Especializada. Gob.es. Disponible a:
<https://fse.mscbs.gob.es/fseweb/view/public/adjudicacionplazas/plazasAdjudicadas/filtro.xhtml>
13. Consulta Interactiva del SNS. Gob.es. Disponible a:
<https://pestadistico.inteligenciadegestion.sanidad.gob.es/publicoSNS/S/siae>
14. Medical respiratory specialists. European respiratory society. Ersnet.org. Disponible a:
https://www.ersnet.org/wp-content/uploads/2023/01/Practising_respiratory_medicine_in_Europe.pdf
15. Respiratory medicine doctors per 100,000 people. Theglobaleconomy.com. Disponible a:
https://www.europeinnumbers.com/rankings/respiratory_medicine_doctors/

Annex II. Índex de figures i gràfics

Figures

Figura 1. Principals tasques dutes a terme en la realització del projecte.....	5
Figura 2. Descripció de les 5 seccions en les quals s'estructura el qüestionari	5
Figura 3. Blocs d'anàlisi de les respostes al qüestionari.....	6
Figura 4. Participació de responsables de pneumologia en el qüestionari.....	7
Figura 5. Detall dels blocs d'anàlisi de les respostes al qüestionari.....	8
Figura 6. Malalties amb major nombre de defuncions a Catalunya, 2020.....	10
Figura 7. Reptes específics en relació amb l'abordatge de la pneumologia a Espanya en el 2022.....	11
Figura 8. Percentatge de variació de metges col·legiats per comunitat/ciutat autònoma, 1997-2017.....	12
Figura 9. Distribució de les respostes obtingudes al qüestionari segons província.....	13
Figura 10. Nombre de pneumòlegs i residents en pneumologia per 100.000 habitants per país europeu al 2013.....	15
Figura 11. Nombre total de pneumòlegs en plantilla dels hospitals de Catalunya enquestats per província, 2023	15
Figura 12. Estimació de la quantitat de pneumòlegs necessaris en els propers 5 anys a Catalunya, 2023-2027.....	31
Figura 13. Estimació de la quantitat de pneumòlegs necessaris en els propers 10 anys a Catalunya, 2023-2032.....	31
Figura 14. Nombre dels principals reptes i actuacions identificades.....	39

Gràfics

Gràfic 1. Percentatge de pneumòlegs a Catalunya en funció del nivell assistencial de l'hospital, 2023.....	16
Gràfic 2. Percentatge de pneumòlegs a Catalunya en funció de la naturalesa del contracte, 2023.....	17
Gràfic 3. Percentatge d'hospitals a Catalunya que disposen de pneumòlegs, segons tipologia de contracte, 2023	17
Gràfic 4. Motius que justifiquen el volum de personal amb contractacions de guàrdies d'especialitat i a temps parcial a Catalunya, 2023.....	18
Gràfic 5. Percentatge de pneumòlegs a Catalunya en funció del sexe, 2023	19
Gràfic 6. Percentatge de pneumòlegs per província a Catalunya en funció del sexe, 2023. 20	
Gràfic 7. Nombre de pneumòlegs a Catalunya en funció de l'edat, 2023	20
Gràfic 8. Percentatge de pneumòlegs a Catalunya en funció de l'edat i el sexe, 2023.....	21

Gràfic 9. Nombre total de jubilacions de pneumòlegs a Catalunya previstes per província en els pròxims 10 anys, 2023-2032	22
Gràfic 10. Distribució segons nivell assistencial del centre de les jubilacions de pneumòlegs previstes a Catalunya en els pròxims 10 anys, 2023-2032.....	22
Gràfic 11. Percentatge de jubilacions de pneumòlegs en els pròxims 10 anys segons la província i en funció del nombre total de pneumòlegs a Catalunya, 2023-2032	23
Gràfic 12. Percentatge de jubilacions de pneumòlegs en els pròxims 10 anys segons el nivell assistencial de l'hospital i en funció del nombre total de pneumòlegs a Catalunya, 2023-2033	24
Gràfic 13. Situació de la plantilla de residents de pneumologia a Catalunya, 2023	25
Gràfic 14. Nombre total de places de resident i percentatge de cobertura per província, 2023	26
Gràfic 15. Distribució dels hospitals de Catalunya en funció de la presència de residents i de la província en la que s'ubiquen, 2023	27
Gràfic 16. Distribució dels hospitals de Catalunya en funció de si volen demanar un increment de les places de residents de pneumologia per l'any 2024 i de la província en la que s'ubiquen, 2023.....	28
Gràfic 17. Distribució dels hospitals de Catalunya en funció de la presència de residents i del seu nivell assistencial, 2023.....	29
Gràfic 18. Distribució dels hospitals de Catalunya en funció de si volen demanar un increment de les places de residents de pneumologia per l'any 2024 i del seu nivell assistencial, 2023	30
Gràfic 19. Àrees on es detecta una major necessitat de comptar amb pneumòlegs als hospitals de Catalunya, 2023.....	32
Gràfic 20. Distribució dels hospitals segons autovaloració de l'adequació de la plantilla de pneumòlegs a Catalunya, 2023.....	33
Gràfic 21. Distribució dels hospitals segons el nombre de pneumòlegs addicionals necessaris a Catalunya, 2023.....	33

Annex III. Enquesta

Anàlisi del dimensionament de professionals en pneumologia a Catalunya

Abans de res, volem agrair la seva participació en el projecte "**Identificació de necessitats actuals i futures en matèria de dimensionament de professionals en pneumologia a Catalunya**".

Les infeccions respiratòries van ser el 2020 la tercera causa per nombre de defuncions, excloent-ne la COVID-19. La incidència i la prevalença de les malalties respiratòries augmenten per diferents causes, des d'ambientals (p.ex. contaminació atmosfèrica) al propi envelliment, factor clau de l'aparició de malalties cròniques. A més a més, l'aparició de la COVID-19 ha alterat significativament el diagnòstic de patologies i el seguiment dels pacients. En aquest context, les malalties respiratòries es troben entre les més afectades, especialment durant les primeres onades en què es van conjugar aspectes com la paràlització efectiva de les espirometries o la dedicació pràcticament total dels professionals especialitzats a la COVID-19.

En aquesta línia, s'identifiquen de forma preliminar alguns reptes associats a l'atenció hospitalària (l'listat no exhaustiu):

- Augment de la cronicitat vinculat a l'envelliment.
- Manca d'equitat a l'accés a l'atenció.
- Escassetat de professionals sanitaris en "determinades" especialitats del SNS per les noves necessitats d'una societat més envellida.
- Manca de retenció del talent.
- Necessitat de recanvi generacional davant l'alt percentatge de jubilacions previstes en els propers anys.

Així mateix, s'identifiquen alguns reptes específics associats als professionals sanitaris especialistes en l'abordatge de la pneumologia (l'listat no exhaustiu):

- Valors de prevalença de la MPOC al voltant del ~12%, amb un infradiagnòstic del ~70% i un infratractament de ~60%.
- ~40% dels professionals dels serveis de pneumologia són temporals.
- Manca d'atractiu de l'especialitat de pneumologia (més del 20% dels hospitals tenen places convocades no cobertes).

L'objectiu principal del projecte és **conèixer necessitats per a l'abordatge de malalties respiratòries a Catalunya, posant especial èmfasi en la disponibilitat i el dimensionament de professionals especialitzats als hospitals de la xarxa hospitalària d'ús públic de Catalunya**, atenent a reptes com els esmentats. Aquesta informació facilitarà a la SOCAP el diàleg amb el Departament de Salut per tal de millorar la planificació i la presa de decisions en aquest àmbit.

Boehringer Ingelheim patrocina aquesta iniciativa.

Gràcies per la seva participació.

Us recordem que per a qualsevol dubte o qüestió podeu posar-vos en contacte amb Crowe, consultora que presta el suport tècnic en aquesta iniciativa, a través de l'adreça de correu jordi.xirinachs@crowe.es.

Identificació personal

1. Nom i cognoms:
2. Hospital on treballa:

Identificació de l'hospital

1. En quina província es troba ubicat l'hospital on treballa?
2. Quin nivell assistencial té l'hospital?
3. Es tracta d'un hospital universitari?
4. L'hospital disposa de:

Fases	Sí	No
Endoscòpia intervencionista		
Ultrasò Endobronquial (EBUS)		
Cures Respiratòries Intermitges (UCRI)		
Hospital de dia		
Guàrdia d'especialitat		
Unitat de ventilació domiciliària		
Unitat bàsica de son		
Unitat de son amb PSG		
Unitat d'interstici		
Unitat d'hipertensió pulmonar		
Unitat asma greu		
Unitat Funcional Càncer de Pulmó		
Unitat de Bronquièctasis i/o infeccions complexes		

Preguntes sobre la plantilla de l'hospital

1. De quants **metges amb l'especialitat de pneumologia** està formada la plantilla del seu hospital?
2. Quants metges amb l'especialitat de pneumologia hi ha **fixes** a la plantilla del seu hospital?
3. Quants metges amb l'especialitat de pneumologia hi ha **interins** a la plantilla del seu hospital?
4. Quants metges amb l'especialitat de pneumologia hi ha **eventuals** a la plantilla del seu hospital?
5. Quants metges amb l'especialitat de pneumologia hi ha per a **guàrdies d'especialitat i a temps parcial** a la plantilla del seu hospital?
6. Indiqui les raons que justifiquin el **volum de personal** que hi ha amb contractació de **guàrdies i a temps parcial**.
7. Quants metges amb l'especialitat de pneumologia hi ha **menors de 40 anys de sexe femení** a la plantilla del seu hospital?
8. Quants metges amb l'especialitat de pneumologia hi ha **menors de 40 anys de sexe masculí** a la plantilla del seu hospital?
9. Quants metges amb l'especialitat de pneumologia hi ha **entre 41 i 49 anys de sexe femení** a la plantilla del seu hospital?
10. Quants metges amb l'especialitat de pneumologia hi ha **entre 41 i 49 anys de sexe masculí** a la plantilla del seu hospital?

11. Quants metges amb l'especialitat de pneumologia hi ha **entre 50 i 55 anys de sexe femení** a la plantilla del seu hospital?
12. Quants metges amb l'especialitat de pneumologia hi ha **entre 50 i 55 anys de sexe masculí** a la plantilla del seu hospital?
13. Quants metges amb l'especialitat de pneumologia hi ha **entre 56 i 60 anys de sexe femení** a la plantilla del seu hospital?
14. Quants metges amb l'especialitat de pneumologia hi ha **entre 56 i 60 anys de sexe masculí** a la plantilla del seu hospital?
15. Quants metges amb l'especialitat de pneumologia hi ha **majors de 60 anys de sexe femení** a la plantilla del seu hospital?
16. Quants metges amb l'especialitat de pneumologia hi ha **majors de 60 anys de sexe masculí** a la plantilla del seu hospital?
17. Quantes jubilacions de pneumòlegs hi ha previstes entre **2023-2027**?
18. Quantes jubilacions de pneumòlegs hi ha previstes entre **2028-2032**?
19. Indiqui el **percentatge de personal becari** que realitza tasques d'assistència respecte al **total de la plantilla**.
20. Quantes **vacants** en la posició de pneumòleg hi ha en el seu hospital?

21. Hi ha problemes per cobrir **vacants** pel que fa a pneumòlegs (p.ex. no es troben pneumòlegs)?

22. Hi ha problemes per cobrir **baixes maternals** o situacions de **substitució temporal**?

23. En cas que us trobeu amb **absència de personal** en l'àmbit de pneumologia, quines necessitats teniu per tal de poder cobrir l'absència? (Per exemple: absència de l'únic pneumòleg de l'hospital)

Si us plau, justifiqueu la seva resposta i indiqueu les raons principals.

24. Segons les necessitats actuals del seu servei, creu que la **plantilla** actual és **adequada**?

Preguntes sobre els residents de l'hospital

1. El seu hospital té **residents** en l'àmbit de la pneumologia?
 - Sí
 - No
2. Donat que no té residents en l'àmbit de la pneumologia en el seu hospital, té previst **demanar l'acreditació** per a tenir-ne?

Si us plau, justifiqui la seva resposta:

3. Quantes places de residents en l'àmbit de la pneumologia s'han ofert en els últims 4 anys en el seu hospital?
 - En el cas de **R1**:
 - En el cas de **R2**:
 - En el cas de **R3**:
 - En el cas de **R4**:
4. Quants residents en l'àmbit de la pneumologia hi ha en el seu hospital actualment?
En l'anterior pregunta es sol·liciten les places ofertades, en aquesta pregunta es sol·licita els residents existents.
 - En el cas de **R1**:
 - En el cas de **R2**:
 - En el cas de **R3**:
 - En el cas de **R4**:

5. En el seu hospital té previst **incrementar les places de formació de residents**?

Si us plau, justifiqui la seva resposta.

6. Considera que el nombre de **places ofertades** en l'àmbit de la pneumologia del seu hospital és adequat per cobrir les necessitats actuals?

7. Considera que el nombre de **residents existents** en l'àmbit de la pneumologia del seu hospital és **adequat** per cobrir les necessitats actuals?

8. En cas de que consideri que el nombre de residents existents en l'àmbit de la pneumologia del seu hospital no és adequat, des del seu punt de vista, indiqui quins considera que són els **principals motius** que provoquen aquesta **falta de residents**:

Identificació de reptes

Des de la seva perspectiva, i tenint en compte l'objectiu principal del projecte, **conèixer necessitats per a l'abordatge de malalties respiratòries a Catalunya, posant especial èmfasi en la disponibilitat i el dimensionament de professionals especialitzats als hospitals de la xarxa hospitalària d'ús públic de Catalunya**, quins considera que són els principals reptes pel que fa a cobrir les necessitats d'efectius als hospitals de la xarxa hospitalària d'ús públic de Catalunya i com els abordaria?

Indiqui un màxim de 3 reptes i quin seria l'abordatge recomanat.

- Repte 1:
- Abordatge repte 1:

- Repte 2:
- Abordatge repte 2:

- Repte 3:
- Abordatge repte 3:

Agraïm la seva participació!